

finnas wisa tillförlitliga kännetecken, som bewittna
 verkligheten af en dylik högre meddelning till men-
 niskorna, genom ädlare än mängden utrustade na-
 turers inwerkän, gudomliga sändebud till
 släktets utveckling. Alla folkslag erkänna en wis
 gudomlighet, från hwilken de härleda sitt skydd och
 sin förädling, äfwen som sitt härstammande. Swä-
 rare äro dock deras epoker att bestämma. En slags
 nyssigt själa ligger öfwer det hela. De gamla lär-
 rare äro icke härom ense. Afskilliga berättelser lem-
 na grundade twifwelsmål öfriga, många dylika
 gudomliga agenter äro säkerligen fingerade. I alla
 fall, hwad är och förblifwer emedlertid wärdigare
 försynens och allting Skapares önsförg, än att tänka
 sig, för den efter sanning och förädling i behof
 stadda och törstande människan, en Guds uppe-
 barelse, lika så allmän och oinskränkt som solju-
 set för den materiella werlden. (Slut e. a. g.)

Ukustik.

Slädpartiet.

Skönheter! I, som på baler, soupeer
 Dansen er warma wid skjaternas takt!
 Skönheter, I, som på Bårs-assembleer
 Uti kristaller så dubbten er prakt!
 Fädrens berömmelse! ynglingars plåga!
 Stockholmska werldens jemt blommande wår!
 Wärdaste Skönheter! tör jag er fråga,
 Om på ett slädparti bjuda jag får?
 Se hur snön från himlen dansar
 Uti wals och i anglaise.
 Tråd och plank och tal han fransar
 Då hwar målåd äfarchaise.
 Hästen, der han halmen trampar,
 Och i spiltan står och stampar,
 Gnäggar och will ut i lopp,
 Se på hans hopp!
 För att få äran för skönheter springa,
 Will han ringa
 Med små bjellror i galopp.
 Redan har Solen spännt för sina fålar,
 Hängt på dem täcken af purpur och gull.
 Skjärnes dukar med rodnad hon målar.
 Nu för hon ut genom morgonens tull.
 Skogarne flydra, så lätt halkar släden
 Öfwer de bländande motnåttens glans.
 Skönheter, Skönheter med henne träden
 Ut i det fria wid slädarnes dans;

Silfwergrå stå bergets tallar,
 End på minsta gren och barr.
 Ifrån klippan återfallar
 Bjellrans klang wid drifwans knarr.
 Framför släden stolt, men sedig,
 Traskworn löper, lätt och ledig,
 Utåt wägen som en pil.
 Wärdets il
 Ringlar hans gullmahn, som länden betäcker,
 Han sig stråker
 I en blind wäl hundra mil.

Men se det frostas i flor och i snö.
 Skjärne lättas, men kbliden blir sträng.
 Frysden? I, tjusande, leende snö
 Låtom of göra med släderna swäng.
 Fort raska fåte! wänd om med hwar släda,
 Etallm. stargården skall bli wårt qwarter
 Der må en bal uti qwällen of gläda
 Wädra små slickor, Er sätten här ner.

Låt of nu i muntra dansar
 Sluta detta slädparti.
 Medan snön derute fransar
 Åkarn och hans kotteri.
 Ljuswa njien, dem wi smaka,
 Kanste aldrig mer tillbaka
 Kommen I i denna skrud!
 Wintrens Gud!
 Tack för din drifwa, ditt herrliga före,
 Ingen snö
 Glädjen som stämms här wid tonernas ljud.

Till lilla Carl på des s namns dag.
 Att helsas Carl med C, det är en ära,
 Som fritt med minsta barn wi dela må.
 En gång en högre förjd mitt hjerta önskar nära,
 Den, att så helsa eder Carl med K.

På tidningen Kometen för innewarande år
 1827, kan, med 5 R:dr Banco, praenumereras i
 Hrr Norman och Engströms Bokhandel.
 Resp. requirenter i landsorterna betala ferstid 2
 R:dr B:co, uti affändnings och fördelnings arswor-
 de. — Tidningen redigeras efter samma plan som
 föregående ären; hwarwid tryck och papper blir lika.

Stockholm,
 Elméns & Granbergs Tryckeri.

R O M E T E N.

N:o II.

Onsdagen den 7 Februari 1827.

Inrikes Underrättelser.

2:dra Delen af Biskop Wallins Religions-
tal är lagd under pressen och torde snart nog
blifwa syntig i bokhandeln.

Med denna månad utkommer från trycket en bok
under titel: Hvilken är Sveriges Religion?
En fråga till Medborgare med hjerta,
till Embetsmän med samwete. 1:sta Häft-
tet. Hvilken är Swenska statens Reli-
gion? jemte i bhäng, de Symboler,
hwaraf Swenska statens Religion be-
stämmas; beswuret original och Bib-
lisk öfversättning.

Wi hafwa wiserligen icke ännu kannedom om huru
dessa ämnen af författaren blifwit trakterade, men
de äro för oss alla högst wigtiga, och en undersökning
i dessa ässeenden på mångfalldigt sätt gagnelig
och upplysande, isynnerhet för dem, hwilka såsom
suymän skola döma öfwer religiösa twister. Nöda-
wändigt är det desutom för hwarje medborgare att
hafwa sig bekant, hwad han, i ässeende på Stats-
religionen, enligt wår nu gällande constitution bes-
swurit, om till exempel det är alla, eller blott en-
del af wåra symboliska böcker?

Till Skådaren.

Motto: Thefutur, hwilkom må wäl underligt föres-
komma, om en endas möda och anläggning
skulle, i thenna tiden, befinnas med selagligheter
omgifwen? Företal till Tunelds Geografi.

Skådaren har, då han förledne fredag framträd-
de i det Allmänna, fäst ett synnerligt öga på Ro-

metens uppsats om Andeliga Auctoriteter, och
i en, till hälften högdragen, till hälften nedlåtande
och öfwerseende ton, som kläder honom så wäl, yt-
trat den förmodan, att meningen med uppsatsen
icke kunnat vara någon annan än den, att, som
ordspråket säger, skära alla Consistorier öf-
wer en kam.

Beswäret med den förmodan kunde den wärde
Skådaren hafwa besparat sig, då det i den tablade
uppsatsen med tydliga ord, äfwen för en skådare,
står att läsa: "Swerige har också haft, i en Ruds-
beck, en Rydellius, o. a., hwilkas minne leswa i be-
rdm och wälsignelse, ja, det äger wäl ännu bisho-
par, hwilka kunna återopas såsom exempel på, hwad
detta embete utträttar och betyder, när det efter A-
postelen Pauli föreskrift förwallas. Att wi allt fram-
gent må äga sådana, kunna wi wiserligen förwän-
ta af ett redligt och tänkande presterskaps om-
hugsan wid wälet af candidater, samt af konungens
höga och skarpsynta wisshet wid besättandet af ledig-
blefne biskopsstolar."

Den, som behagar genomgå de dessa ord, måste
wäl medgifwa, att wi bestämt uppgifwit undantag
från den allmänna regeln, wi uti uppsatsen yttrat.

Hwad för öfrigt det beträffar, huruvida Rome-
ten gjort sig förtjent af, att utan ansbrände af bes-
wisande facta, blifwa trodd på sina ord, och om
skälunda icke besyffningarne böra anses, såsom hö-
rande till samma class med en wis annan Tidnings-
angrepp på en annan Embetsmans corps m. m. —
så wilja wi för en hwar, som i detta ämne önskar
stadga sin opinion, till en början exempelwis an-
tyda på Handlingarne om besättande af
Eloquentiae Lectionen i Linköping och wi

dare på ett par dylika om Walförättningen i Torpa Pastorat, i vederbörlige embetsverk här i Stockholm att bese, för hwem som skäda will.

Hwad åter beträffar vår äfigt, huru de andeliga auctoriteterna använda sin myndighet, torde bestyrkande data framdeles vara att förwänta, så mycket mera, som meningens med merberörde och af Skådaren omskådade uppsats war, att den skulle tjena till inledning för kommande granskingar af Consistoriernas åtgärder. Den åter, som icke will gifwa sig tålamod till des, må, som sagt är, göra bekantskap med de ofwansföre nämnde Handlingar, och säkert skall han i dem, alldeles i motsats mot Menozas, finna tillräckligt nog af hwad han söker.

Annars kan Skådaren sjelf vara förwispad och äfwen tryggt försäkra sina wänner derom, att hwad helst man och kan förebrå Kometen, skall alldrig deribland vara bembdandet att nedsätta och förswaga anseendet af embetsverk och corporationer med besyffningar, hwilka icke kunna bewisas. Men å andra sidan, så snart misstragen äro gifna, hafwa wi alldrig och komma alldrig att derom, utan undantag för den ena eller den andra embetsmannas corpsen, underlåta att göra påminnelser, så kraftiga, som wi förmå. Dem renom är allting rent och de, som kånna sig träffade, må gå in i sina egna samweten.

Underförningen af den frågan, huruvida förstyrelsen af det hela, präfsningsmagten tjenligen må vara belad mellan flere instanser eller icke, är ej här stället att omröra. Wi instränka oss derföre blott till uttalandet af den förmodan, att någon, som noggrannt öfwertänkt våra statsförhållanden, wisserligen kan finnas, som tycker sig bättre besluten dermed, att måten revideras och intermedieart afgöras af erfarna och för saken mera opartiska män i en högre instans, än af sådana, hwilka möjligen kunna stå i de relationer till de rätt förkände, att derigenom de menskelige passionerne uppstakas. Emellertid hafwa wi dock icke önskat upprättandet af ett Consistorium generale, utan endast beklagat, att ett sådant, fordom gifwet förslag, icke kom till stånd, och sålunda lydde här om våra ord: "Desså wille den frommaste, till som äfwen den hjeltmodigaste och wisaste af våra

äldre Konungar, den ödbdige Gustaf II Adolph, inrätta i Stockholm, under Konungens egna ögon, ett Consistorium generale, som i högsta instansen skulle revidera och till Konungens afgörande öfwerlema de från stiftet inkommande ecclesiastiska och skolastiska mål, samt genom egen advokatfiskal hålla noga hand öfwer att Biskopar och Consistorier icke måtte handla godtyckligt utan enligt lag och författningar. De högre prelaternas alltid och allestädes rådiga begär att motverka all inkränkning af deras wunna wårde, samt deras wana att drifwa cabal, hindrade dock verkställigheten af detta, lika så wisa som helsofamma förslaget. m. m.

Skådarn tänktes för mera säkerhet skull ännu en gång öfwersejda dessa rader, för att sedermera deröfwer göra en conclusion. Wi hoppas, att de anförda citationerna icke äro mer swärlästa för honom än för den man, hwilken Journalen fordom twenne gånger förebrå, såsom den, hwilken ej en gång rätt kunde läsa fractur inantill.

(Slut e. a. g.)

Religion och Mythologi.

(Slut fr. N:o 10.)

Efter människans depravation lysse wäl ännu ljuset i mörkret. Men knappast hade slägtet förskat sig, så tillwexte förderfivet ännu mer, och behofwet kräde ett återbrände. Den ewiga wissheten uppenbarade sig då genom dessa högre utrustade och begäfwade naturer, sanningens härölder och ljusets sanningebud, hwilka inwigde människorna till en religiös kult, till rening, sörsoning och den högstes dyrkan, sjelfwe föregående med herrliga exempel af dygd och fromhet. Dessa sändebud, dessa Religionens och det heligas stiftare, grundläggare af allt, hwad som kan förena jorden med himmelnen och upplysta människan ur stoftet till sitt ursprungliga wårde, hade intet annat syfte, ehuru man wänligt wis mätar dem såsom sluga bedragare och kloka räknemästare för egen winning och herrsklysnad, än att återställa det mellan människan och en högre werld brutna förhållandet, och deri ånyo insdra en sann harmoni; lära henna in

se naturens krafter och egenskaper, jemte sammansætningen, hvori hon på ett närmare sätt stod, under sitt ursprungliga tillstånd, med sin upphofsman.

De så forntidens wise öfverlemnade antingen muntligen eller genom symboliska handlingar sina lädomar åt efterkommande. I tidernas längd uppgrumlades dessa kunskaper från slägte till slägte genom tillfälligheter. Nu förverklades sinnebilder och föremål och häras uppkommo de mest vidunderliga idealer.

Will man tränga djupare in i dessa ämnen, så måste man med ett förstånd äga låta förelägga sig urhistorierna, såsom de egentliga förvaringsrummen för forntidens Teogoni, dess symboler och mytologi.

De fleste se i mytologierna blott ett spel af den menliga phantasi och bildelsen för det underbara, en del åter hafva, med förutsättning af deras djupa betydelse, sökt att gifva dem en utläggning, ehuru dessa försökt stundom hvilat på blotta hypoteser. Andra åter med ett förnämligt förakt för allt, som ej smakar af nutiden, hafva rent af förkastat all högre syster i mytherne och ansett dem såsom foster af de mest råa och nästan djuriska tidevarf, utan något innehåll, eller inbördes sammanhang.

Wiserligen är också en stor del af mytologi en superstition eller ett spel af senare tider, sedan man förlorat deras rätta betydelse. Twenne huswudåffter, båggedera falska, hafva emillertid framställt sig för att hvar på sitt vis göra sig gällande.

Enligt den första åsigtan, skulle all mytologi endast hafva afseende på de första råa försöken i den menliga kulturen, innefattande wisa hjeltedater, eller enligt den andra, föreskrifter med hänseende på jordbruk och skötsel. Om nu också en del af de yngre mytherne härpå kunna syfta, så låter dock icke hela mytologien derifrån härleda sig; ty lika så litet som hon blott är en hjeltedhistoria, lika så litet är hon blott en Virgiliansk Georgi. Dertill kommer att många symboler endast äro vetenskapliga, om de också ej kunna referera sig på Astronomi, Astrologi m. m., eller äro några afguderiets bilder.

Det samma föremålet för all äkta mytologi är fastmer Menniskans historia, hennes ursprung, natur och bestämmeelse; hon gifwer och in-

nesfattar uti sig bildliga föreställningar af det förflutna, närvarande och tillkommande m. m.

Den fullständigaste och tillförlitligaste historia om det gudomliga och menliga, samt en högre werlds meddelanden och uppenbarelser till vårt slägte, äga wi dock i de hebraiska urlunderne. De bära framför alla andra med sig det klaraste vittnesbörd om sitt gudomliga upphof, emedan de i sig innefatta både lära, ord och handling. De antyda alla öwderfägligen på människans sanna förhållande till sitt ursprung, och äro friagne från alla idoler, de hafwa den nogaste hinsyftning på de djupaste sanningar, så i sinne som tankeverden; de tala om Univerfi upphof och lagar, och äga i sitt förwar de första pålitliga spårerna till slägtets urhistoria och dess utveckling i tiderna; de framtränga, i förbindelse med de kristna böckerna (N. Testamentet), hvilka äro en fortsättning och ett fulländande af det föregående, med sina blickar i sjelfwa den ewiges råd om vår bestämmeelse och medlen att densamma ernå; de uppställa stuligen en följd af gudafände, med gudomlig kraft utrustade män till utvecklande af det stora återlösningsverket, suäborsbadt och besegladt genom den ensbörde sonen i Gudi, han som är A och O, begynnelsen och ändan.

Om allt detta tala dessa böcker i ett sådant sammanhang, med en sådan höghet och fullständighet, att intet folkstags mytologiska legender kunna äfwen på det fjernaste afstånd dermed komma i jemnsbrelse. De äro och skola fålunda förblifwa källan till all sann Religion.

AFUSETT.

Ett nytt Nimmlexicon, Stockholms Posten, Dagbladet, Skämt och Allwar, och Stockholms Tidning.

I något nummer af Stockholms Posten har det ej länge sedan, i fall vårt minne ej bedrager oss, blifwit berättadt, huru som Brockhaus i Leipzig är sysselsatt med utgifwandet af ett Nytt Nimmlexicon, i anledning hwaraf den för öppning blifwit yttrat, att detta exempel äfwen bland oss måste finna efterföljd.

Detta wore wiserligen också till en stor hjälp och somerlig hugswalcke för de män, hwilkas wälfurna pennor tagit under sina wingars flugga öfverfättandet af Sångpiccer för den Kongl. Swens

ffa Theatern. Ty ho som sett (och hwem kan gbra det utan den innerligaste rdselse) det tårewådande rimkrystandet: t. ex. i den Swenska öfversättningen af Frislytten, Westalen, Etti ädelmod m. fl., måste icke medgifwa, att utarbetandet af ett Swenskt Rimlexicon är, till dessa dagswerkarens hjälp och råddning af högsta nöden, så mycket mer, som wid ändan af de tunga och till tårt och mening råbbråkade raderna, Tolkarens förtwiflans rop efter det obarmhertiga rimmet är det enda, som gentjundande gwarstår af det hela.

Men att detta icke blott för de i nöden sladda Swenska Witterhetens Dagswerksskallar skulle wara af en stor lisa, utan att det äfwen kunde wara ett kosteligt befodringsmedel för det wälfignade Publicisteriet, derom bära de wackra verser, hwilka utgåra liksom den telegraphiska lärnan i Skämt och Allwar syn för sagan. Om å den ena sidan, det icke kan nekas, att ju antagandet af denna titel är det skämtsamaste, hwarmed nämnde Tidning hitintills framkommit, måste man å en annan sida erkänna, att den poetiserande medarbetarens ödselkamp med den obarmhertiga verkossien, framställer till allmänt åskådande en lek af den allwar samaste beskaffenhet. Ty den, som blifwit satt, — om wi så må säga — så på bar backe, att han ej äger annat att gripa till än kurs för att få rim mot börs (sid. 14) och intet annat än vers och prose till motsvarighet af sitt eget namn (sid. 13), den är verkligen författ i ett så utblottadt tillstånd, att om ån efter hans egna ord: öfning skaffat honom bås på Parnassen, han säkert icke utan biträde af ett Rimlexicon kan komma derur.

Någon skulle kanske tycka, att Redaktionen för Skämt och Allwar, för att icke blott till hälften bli tagen under armarne, äfwen borde förses med ett Språklexicon. Wi wilja härwid, då, tre ting alltid äro goda, ännu föreslå ett tredje, nemligen ett Blygsamhetslexicon. Wi hemställa hwarwid icke ett sådant verkligen kan wara behöfligt för den, som nedskref dessa rader i början af sin Annålan: "Åter en ny Tidning, torde mången utropa, men åter en lyfta utbrister ingen, om ån den derigenom förorsakade upplysning (lik stenet från Jerncontoret) skulle kunna gbra alla på samma gata öfversliddiga." Liknelsen om Jerncontoret lyfta torde wist wara träffande, men kanske

hade påminnelsen om det gamla ordspråket: En palt i en Hornlykta i början af Annålan snarare varit på sitt ställe.

För dem af våra läsare, som ännu ej inhemtat, hwad detta Skämt och Allwar betyder, wilja wi tillägga, att det är ett på stort papper med antiqwa stolar i spalt tryckt Tidningsblad, som här i Stockholm hwarje Ebn och Helgedag utdelas; wi weta icke om det är en rak opposition mot katolicismen, hwilken på dylika dagar bjuder kets spåkning, som bladet utdelas på Sabbathen för att lemna medel till spåkande af Anden, Förståndet och Smaken med alla dess lustar och begärelser. Men det weta wi, att sedan denna Tidning börjat utgifwas, hafwa wi blifwit mycket öfide för att gå in på salig Sver: Intendenten Thams förslag om Helgedagarnes indragning i vårt kåra fadernestånd.

Men apropos om Helgedagar, så faller oss in en betraktelse. För en tid sedan war det en verklig uppbyggelse att skåda, huru förksamma våra Dagsblad woro och framför allt Stockholms Tidning, som säkert kostade på sig rätt mycket i skjut eller om han gick till fot, många halisulor för åbrändet af Predikanten Nyman, hwilken, som bekant är, icke blott i huswudstaden, utan äfwen i de fringliggande socknarnes kyrkor esomoftast predikade. Nu sedan detta gästabad uppbrut, står han understundom sina krorar på sporsuden i Humlegården, eller anställer concerter utan för resande personers öbrar, hwilka äro nog tresska att ej wilja prenumerera. Industrien är emellertid intet rasande, och desutom kan knappast något mera patriotiskt företag tänkas, ån att söka gifwa äfwen åt den förstökade landtbon några förädlade begrepp om det humana lifwet i huswudstaden.

Det är ett gammalt ordspråk, som säger, det är med menniskor som med wisa djur: will du hålla dem fast, så måste du gripa dem i bronnen, men det är också ett annat — om wi ej bedraga oss af Socrates — som råder: I fall ett sådant djur sloge dig med sin fot, skulle du wilja använda samma expedient tillbaka? Swaret ligger i frågan och kanske är detta råd det klofaste af alla.

Stockholm,
Alméns & Granbergs Tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 12.

Lördagen den 10 Februari 1827.

Till Skådaren.

(Slut fr. N:o 11.)

Slutligen ännu några ord med anledning af den supponerade Redaktionen af *Rometen*, att deribland möjligen, efter hvad ryggtet förmåler, skulle vara en presiman m. m., såsom medarbetare, så få vi swara, att hvar och en bär wäl äga så pass mycket förstånd, att han finner, det ingen författare, han må nu uppträda i en Tidning eller i en bok, enligt de hälliga lagar, efter hvilka Swerige styres, är pligtig att uppgifwa sitt namn, och att det alltså är en obehörighet att, för tillfredsställelse af en ögonblicklig nyfikenhet, offentligen snoka (man förståe oss ditta uttryck) efter detsamma. Likaledes är det för hvar klok människa tydligt, hur högst obehörigt det är, att genom upprepandet af allahanda bestämmande prædikater angifwa den man såsom författare supponerar, nästan lika så noga, som det kan se i det man uttalar sjelfwa namnet. Hur än det allmänna omdömet må utfalla öfver denna eller våra andra uppsatser i detta blad, kunna wi emedlertid med tillförsigt förjåfra, att liksom wi icke bärjat utgifwandet af *Rometen* i beräkning att såmedelst få bidrag till kläder, föda och hushyra, hafwa wi ej eller gjort det, hwarken för winnande af gunst eller för att tillfredsställa ett hemligt hat, utan endast och alena för att, så wide wi förstå och förstå, söka wäcka estertanken på, och ett allmänare intresse för hvad wi nämna Stat, wetenskap och konst. Wisserligen ett swårt förödel, enär publiken allt mer och mer blifwit inwand i allt möjligt sqwaller för dagen, ända ifrån mord och tjuvhistorierne i Stock-

holms Dagblad till suppositionerne om blåa band; hwem som skall blifwa Riksståthållare i Norrige; hurudan wäberleken war i förgår; när den och den balen war; när det härnäst blir soupe hos någon minister (i hwilken uppsats blott fattas rätterne och hwilka personer blifwit bjudna) och så vidare, när härigenom det alswar, som fordom war en dyrbar egendom för nationen, den djupare forskningen, allt mer synes aftaga, för att lemna spelrum åt en flygtig nyfikenhet eller en läsning, som af den råaste människa under halft sumner kan genomblåddras.

Wi säga, att wi härutinnan gjort ett förödel, och känna härwid wisserligen war swaghet all. Wi hafwa också alldrig gifwit några löften, utstofferade i granna ord. Swad olighet i åsigter wi och kunna äga med andra, wilsa wi alldrig påtruga någon desamma, och wårt handlingsfått har och skall alltid wara åtminstone årligt.

Men wi återwända till Skådaren. Genom användandet af åtskilliga insinuationer har det således lyckats honom att aflocka oss ett swar, från hwilket annars hans qualitet nogsamtt befriat honom. För den, som hufwudsakligen sunderat sin intressanta tillwarelse på berättandet af nyheter, så att till och med tilldragelserna inom ett Ordenssällskap begärtigt tillgripas, skulle det wisserligen wara ett kosteligt synd, att så utbasuma, det *Rometen* blifwit actionerad, och förödelen derhån, kunna således från den sidan icke wara oförmodade. Naturligtwis hafwa wi ett alldeles motsatt intresse, och Skådaren tåtties således ursakta, att wi icke kunna låta honom göra dessa sina förödel alldeles oföröd.

H. J.

Recension:

Oden i Swithiod. Tragedi i fem Acter.
Sed longe sequere... Statius. Första gången
uppsård på Kongl. Stora Theatern d.
1 Dec. 1826. Stockholm 1826, hos Nordström.
XVI och 92 sid. 8:o.

Denna pjäs, hvilken vi här endast hafwa att be-
trakta som en tryckprodukt, har, som bekant
är, blifwit det Turkuhuswud, mot hvilket våra
eländigaste Skriblerer ända från Författaren till den
jämmerliga Blanka, till Rimmaren i Skämt och
Allwar riktat sina kritiska och satiriska lansar.
Hade desse Herrar någon flymt af begrepp om
de högre wäsendtliga fordringarne af det fullkom-
ligaste bland alla skalbearter, nemligen Tragedien,
så hade de wisserligen haft rätt, ty mot dessa for-
dringar syndar wisserligen Oden i Swithiod i lika
hög grad, som alla de öfriga Swenska Original-
forgespel, hvilka hittills blifwit gifna på huswud-
stadens Theatrar.

Men då man icke går vidare, än att jemnföra
honom med dessa, måste wäl den billige medgifwa,
att Oden i Swithiod i anseende till plananläggs-
ning, sammanhang, utvecklingens gång, situatio-
ner, syfte och betydelse, är fullkomligen lika god-
ja wäl bättre än de flesta inhemska tragedier.
Ätminstone behöfwer wisserligen denna Oden icke
wilja ur skraklet för den pjäs af samma namn,
som wi redan för längre tid sedan ega. Besinna
wi, huru i den sistnämnda sjelfwa Hjelten —
af de äldsta minnen framstäld såsom vår Nations-
och vår Stats grundläggare — tecknas såsom den
nedrigaste usling, den der, hela stycket igenom,
icke gör annat än håller långa tal, yttrar löm-
ska, föraktliga grundsatser, anlägger dumma in-
triger, två gånger låter slå sig, taga sig till län-
ga och i ledjor framsläpas, samt, då hans wälde
skänkes honom tillbaka, ger han allt på båten, lå-
gar bort och får hela nationen, som nyss mytinerat,
att följa med sig. Betraktar man der en Homerisk
Härförare, hvilken föreställes såsom lofad af
en flicka, hvilken först stelf friat till honom, men
sedan icke wille honom något, att marschera flera
hundra mil, för att först tillämpa sig denna flie-
ka och hennes fosterland, men som, sedan det lyckats
honom att winna sitt byte, bortgifwer båda delar

na och tågar med tomma händer, från ett land,
som ingen will ega. Får man der sitt öga på
en älskarinna, som föreställes af hat, för det
att älskarens far sändt bort älskaren ifrån henne,
utbjuda sin hand åt en annan, för att förnä ho-
nom att beröfwa den trogne älskaren sitt arf o. s.
w., hwem will wäl derwid på fullt allwar föredra-
ga ett stycke med sådan plan — och hwar och en,
som läst Oden eller Ufarnes utwandring,
måste medge, att dess innehåll är sådant — framför
den ädlare anda, der denne fenne Oden fram-
träder, ledd af en hög idé och swärmissigt lifwad af
begäret, att medelst dygd, mandom och wis-
het, grundlägga kultur och borgerlig ordning, bland
ett ännu oodlat folk; som ankommen dit han
stakat sin son förut, och underrättad, att denne son
blifwit fången och derunder förskedd i den gamle
Konungens dotter, beslutar häraf draga fördel;
men märker nu, att en mot honom personligt för-
bittrad fiende, werkar så mycket, att oaktadt alla
anförda skäl, alla uppriktigt yttrade ädla tänkesätt
och allt wisadt ädelmod, han ej förmår att, utan
wäldsam åtgärd, på en gång rädsla sin son och
fortgå till det mål, han föresatt sig såsom det hög-
sta för sin trefnad.

Det är alltså påtagligt, att Odens sjelfmord-
öfwer hvilket wederbrände hast så mycket att på-
minna, ganska consequent härskuter utur Odens
sinne i förening med handelsernas gång. Att
betrygga sin ätts bestänning af Swithiod, att berö-
da den innerliga föreningen mellan landets gamla
inbyggare och hans mera odlade följeslagare, samt
att förnä det såtunda bildade folket till antagande
och noga efterlesnad af den Lag han utänkt, det
är den affigt, efter hvilken han handlar och den
han, wid sitt första uppträde tillkännagifwit, utan
att något ögonblick förlora den ur sigte. Då han
nu likwäl nödgas att först tukta det folk, bland
hvilket han wille bosätta sin högre kultur, och der-
wid förstöra deras gamla tempel och krossa deras
Gudomligheter, måste han gifwa åt denna sin lag
en högre sanction och imponera på folkets sinne
med en förwånande gerning, som framställer ho-
nom såsom ett högre wäsende. Han wäljer derföre
samma utwäg, som så många af forntidens lag-
stiftare: att med en sjelfwilling ödd besegla sina
gerningar. Och den som i detta icke finner något
ur det iure af hela plananläggningen framgående

nödvändigt. — Den är af naturen egnad att beundra den tragiska katastrofen och upp- lösningsen i Blanka, hwilket wi icke af- undas honom.

Huari Oden i Swithiod dock onefligen står djupt under sina äldre medtäflare, och förnämlis- gäst de båda Leopoldiska sorgespelen, är dictionen och verificationen. För att så godt som det will gå, kunna framstampa de sex Tambiska stegen i Alexandrinen och förse honom med ett drägligt rim, utvaltnas och förslappas än uttrycket genom hopträngning af intet sågande små ord, än göres det tungt och dunkelt genom användande af de oegentligaste ord, m. m.

Om då nu dertill lägges, att dylika verser äro, genom beständiga emjamberingar liksom hops- tilade med hwarandra, och att, för att så rim, ord användas, som, i anseende till sin betydelse, icke mera höra ihop än knytnäsve på bga, t. ex., bland annat. sid. 2.

”Du är of förkunnad

af Alfaders arm.”

Så kan man göra sig en ungefärlig bild af hwad, som i anseende till den yttre ordliga framställnin- ningen, eller den så till sågande poetiska kroppen utmärker denna Tragedi.

Att den dock blifwit till offentlig representation antagen och med omsorg gifwen, har man, wetat, lägga närvarande Theaterstyrelse till last. Besyn- nerligt nog! om icke något helt annat än nit för konsten och national äran dölijer sig derunder. Det är sant, Oden i Swithiod är långt ifrån ingen utmärkt Tragedi, och kan aldrig nämnas på samma gång, wi wilja icke säga med ett af Sha- kespeare's mästestycken, men ej en gång med någo stycke af Schiller, Dehlesläger, ja icke ens af Müll- ner. Men som wi hafwa wisat, är den dock, i wisa delar, och i anseende till innehållet jemngod med det öfriga inhemska, som erbjudes oss från huf- wudstadens Theatrar. Och wore den än sämre, är det dock en nationalprodukt, den der wäl med skäl bör framwisas från nationaltheatern, och öfwer hvars värde publiken sielf må döma. Att Thea- ter-Directionen sökt gbra detta så wäl, och med all den yttre wärldighet och kostumsanning, som det med des tillgångar är möjligt, torde hwar spartist sinna mera förtjena beröm än tadel och platta insällan.

J mändags gafs Virginia för tredje gången. —
Wia man swara på frågan, om en piece gifs wäl, måste det förut wara afgjort, huruvida stycket till- låter sådant. Den verkligt bildade åskådaren kan ej wara willrådig i sitt totalomdöme öfwer Virginia. De stora historiska, psykologiska och striete dra- matiska bristfälligheterna äro för honom alltför på- tagliga; och på sin höjd twefar han endast att ut- säga sin gifning öfwer anledningen, hvarsföre för- fattaren ännu tillåter des gifwande. Eller kan man hoppas, att han icke funnat wågra att emottaga den hyllning, som med åskvård artighet påtrugas Seniorn bland våra leswande dramatiska författare. Det är icke möjligt, att han ej sjelf skulle nu inse åtminstone en tillräckligt afstyrkande del af swaghe- terna i detta ungdomsförfök; och söga troligare är det, att han kan låta bisället af den allmänhet, för hwilken Shakespear och Schikander stå på ungefär lika höjd, och hwilkens förtjusningsfri och stampningar kunna när som helst framlockas med ett tongifwande stri eller stampning af aktörer, öfwerhösta det stilla omdömet af den ädlare, sätalis- gare, men dock beständigt wäxande publik, som genom den tilltagande bekantskapen med verkliga dramatiska mästestycken eller eljest gjort sig någor- lunda reda för sina fordringar af scenen.

Det är isynnerhet hos Hr Almböf, som pie- een står i förbindelse. Hwad skulle den blifwa utan honom? Att till en character kunna sammanarbeta Appii lera bewisar oändligt mer, än om han på det mått hänsdrande fått wisade oss en Wallenstein, en Julius Cesar, en Egmont, eller andra roller, som med sin stora sanning måste lifasom taga i besitt- ning en aktör af genie, och gbra för honom spelet mera till njutning än konst. — Alwen-Willie Ströms- stedt är öfwer sin role, och alla de öfriga upp- satta jemwäl fordringarne af sina, hwilket omdöme icke är något smieker.

Det oskyldiga yttrandet af en Herre på andra raden: ”Jag undrar, om man ej dock så skall ihogkomma oss med en Virginia i Swi- thiod,” war wist icke illa ment, och en med dem Ödinska förbättringens analog omskrifning af Vir- ginia skulle wäl, utan mycket omak, kunna praesen- ras, kanske af selstwa Wiksgårds-Contoret; —
men hvarsföre det? Låtom tiden gbra sitt, tänker en

tänkande författare. Den kan göra ett konfverker oöddligt nog på mer än en väg. Det, som i år gäller såsom tragedi, kan, om några tiotal återtåg, såsom komedi, med tilläfsventurs ännu större bifall. Men wiserligen är sjelfwa öfvergångsperioden något ledsam att upplefwa.

Publiken gaf sjelf berödda afton ett mellanspec-takel, och nöddjade App'us och Virginia att blifwa offer i dubbelt afseende. Knappt kallnade efter de tråkigsta södarna, wäcktes de åter och måste fram på lifw ts mödosamma stråt. — Wår stora publik har riktig fröjd af sin nyss upptäckta förmåga att kommendera fram aktörer. Detså måste det för menighetens barnasinne wara mycket tillfredsställande att känna med sig huru dugligt man kan stampa och ropa, när man blott afswarligt will, (likasom i Tiecks Tummeliten de i wildmarken lemnade torparebarnen i sin tafatta belägenhet dock finna en fröjd i det anseeliga strån de förmå att tillwäga-bringa) att man, om man blott håller i sig, werkligen kan tvinga fram de motstråfwigaste, och få dem att nu bocka och niga, som nyss woro hjeltar och hjeltinnor, ja till och med lif. — Men hwad skall den arma aktören känna och tänka? Ju mer han werkligt stråfwar till fullkomning och kommit till wåga på denna bana, desto mera måste för honom, likasom för hwarje sann konstnär, skrifwande, målande, bildande, spelande, eller hwad man will, den stora menigheten förlora all domsrätt och all förmåga att beöfna. Att de hopar, som ur bodar och werkstäder, kontor och kaferner, o. s. w., sammanskrömma, werkligen hafwa sina tycken och sina behörliga organer att uttrycka dem, hwem kan neka det? Men att det sannaste spel, den renaste från naturens rot sig utwedlande konst, går förlorad för denna publik, eller sållan finner sitt echo hos den, wet den sanne spelaren lika wäl, som att han nästan när han will kan med en kraftparoxysm af den framlocka en handklappningskur, aspassad efter den tid han behöfwer för att återhämta andan, Applaudisementerna af en stor publik en corps betyder för honom föga mot dem af en liten publik en esprit. Hwad skall han nu känna, när han med wäld framdrages, emedan på honom en hyllning skall exemplariter execveras, öfwer hwilken han måste känna sig uppböjd? Ungefär detsamma, som ett ännu otröft företal till en flundande

nationalpiece personligen yttrar till den läsande och flådande menigheten; bland annat:

båsta publicum!

Det är för underligt hur wis du är;
 Hwaröfwer ingen bdr förundra sig:
 Så många hufwuden ej sitta såfångt
 På lika många halsar; O, hwad wisdom
 Skall ej i desas rynder samfåldt rymmas.
 Den som kan läsa tryckt är sjelfwald medlem
 På fosterlandets litterära riksdag,
 Der alla mål per capita berödas.
 Och folkets röst är Guds, som hwar man w t,
 Och tidningskriswarns röst är folkets röst,
 Således Guds, två gångor destillerad. —
 O, klappen, J, som starka händer ägen,
 J nyttans hwärf behörligt hårdade.
 O ropen bravo, J, som lungor ägen,
 Uppöswade på mötet och wid plogen.
 O gören gester af förtjusning, J,
 Som stora gester öfwat in wid lästen! —
 Ett dusin öfbräknade naturbarn,
 Mer bifallskjud tillwägabringa mågta,
 Än hundra spensliga literatdrer. o. s. w.

Kunde han ej, borde han ej, genom sin wågran att efterkomma sådana förödmjukande befallningar, wisa sin rätta aktning för konsten? Det är en fröjd ga till den store aktören och den lilla publiken.

Fahlcrantz

Rättelse:

No 11 sp. 5 r. 44: står: Astrologi läs: Astrologi.

På tidningen Kometen för innevarande år 1827, kan, med 5 R:dr Banco, praenumereras i Hrr Norman och Engströms Bokhandel, Resp. requirenter i landsorterna betala ferskildt 2 R:dr B:co, uti affändnings och fördelnings arsworde. — Tidningen redigeras efter samma plan som föregående åren; hwarwid tryck och papper blir lika.

Stockholm,
 Elméns & Granbergs Tryckeri.]

Onsdagen den 14 Februari 1827.

Recension.

Högmesse-Predikningar på alla Helgedagar i året af Per Kernell, Prost och Ryskoberde i Helsingborg. Efter Författarens Händskrifster utgifna af P. A. Sonden. Del. 1, 2. Stockholm 1826. 8:o.

Öfverförfattaren af de Predikningar som blifvit insatta i denna Samling, hvarmed vår tillförne nästan till öfvermått rika homiletiska litteratur blifvit föröfjad, har utgifwaren träffande uttalat, då han säger: "De hafwa en afgjordt praktisk syftning" enligt allmänna stämningen af den tid, mellan 1799 och 1807, inom hwilken de uppkommo. Någon djupare åsigt af Christendomen, af denna lära, hwars djup aldrig kan mätas, wänste man sig således icke af dessa Predikningar, lika litet som denna oemotståndligt kraftigt ingripande werkan, hwilken endast utgår från Christendomens innersta kärna, som är något wida högre än det yttre moraliska element, hwari denna kärna är innesluten. Men hwad som gifwer dem sitt värde är det rena, i ett ledigt, warmt och wälbildadt språk framträdande uttryck af en ädel och stön själa och af ett innerligt wänslöpsförhållande till åhörarne. Man blifwer icke uppsakad, icke oemotståndligen öfvertygad af dessa Predikningar, men man läser dem gerna, följjer gerna med den ström af fromma ord, som i dem utgjuter sig och den produkt de frambringa är ett mildt och andåftigt sinne.

Framföre Predikningarne har utgifwaren med lugnt uttryck af mantlig tillgifwenhet, den der dock i intet öfseende bestuckit omödmiet, utfört en kort lefnadsstreckning af Predikanten.

(Insändt.)

Några ord till Argus den III. med anledning af Polemiken, rörande dess anfall mot Friherre Anckarswärd.

Argi talent att efter omständigheterna raisonera och deraisonera är för widt bekant, för att behöfwa någon särdeles anmälan till allmänhetens uppmärksamhet för något särskildt fall, men då man vill förmoda, att Friherre Anckarswärd ej ytterligare insluter sig i strid med Argus öfwer detta ämne, har man ej kunnat afstå sig ifrån att till allmänhetens begrundande framställa några drag af Argus argumentationsfätt, i den akt och mening att wisa Argi ärlighet och redlighet som publicist.

Man wet sammerligen icke, om man skall stratta eller harmas, då den, som sjelf ej sällan underhåller så mycken bitterhet uti sin polemik, benämner såsom diatribe Friherre Anckarswärd's svar å Argi, om ej skamlösa, åtminstone illwilliga, förfärliga, och orättwisa anfall; men stratt och hån är löslighetens lön, och förtrytelsen lembar rummet uteslutande åt ridiculen, då man hör en Argus tala om "rättelse, snarare såsom ett bemödande att bibringa bättre öfwertygelse än såsom ett foster utaf harmen", och den minst estertänksamme läsare har utan twiswel sunnit, huru litet denna Färahud passar för den Argusiska Ulfwakaracteren.

Argus använder trenne hela spalter utaf sin digra konstprodukt till frugtlösa försök att ådagaläggga, det Frih. Anckarswärd haft så himmelsfrände orätt, då han säger sig wunnit en likad styrka för sin öfvertygelse genom blotta namnen å de

consulterade Jurist-erne; och man frågar härvid helt ensaldigt, om det är mera tadelwärdt att låta sitt ombdöme influeras af afkningswårda personer, än att endast låta det bero af egentårleken; och med den dåliga advocaturen att wilja af Friherre Ancarswårds yttrande draga den slutsats, att hans lära är tillerkännande af en, öfvertygelsen bindande, kraft för blotta namn, lärer Argus ej komma särdeles långt, då den som läser utan uppsåt att vrånga, ej lärer kunna mistaga sig om, att det varit det, under de antyde namnen innefattade, personliga wårdet, som uti Friherrens yttrande varit affedt; och månne Argus får många medhållare uti att klandra Frih. Ancarswård, för det han i anseende till behandlingen af en rättsfråga, erkänner sig hafwa twekat om rättigheten af sitt ombdöme, i fall det varit olika med Herr Orefwe Schwerins, Herrar Richards och Zenii sätt att gemensamt handla i samma sak? men Argus är en man, som ej styr medlen för att winna ändamål, och han erkänner sig till öfvermått hafwa sådana i sigte; stora och himmelswida åro utan twifwel dess planer med återuppväckandet af den hos oss för så länge sedan begrafsna tankan af en ståndsbanda, som skulle innebära "att en ofrålseman nödwändigt måste få orätt i striden mot frålsemannen." Wälst herr Argus!! det är lika sult som obetänksamt utaf den, som sjelf så nitiskt ifrar till och med emot congregationer, hwilka icke finnas annorstunda än inom den egna dunstskretsen, att wilja med all gewalt å nys framkalla Jacobinercongregationens härskri; och sådana corrollarier af föreläsningar i den Amerikanska statsläran komma troligen ej att verka förtroende, åtminstone icke för herr Professorn.

Argus synes hafwa påräknat att, genom sitt wåldlyftiga utfall emot ett i sig sjelf så wanligt, som litet magtpåliggande yttrande, bereda sine läsare till omwila emot Frih. Ancarswårds tänkesätt i sjelfwa saken, men Argus har mislyckats, ty ärlighet warar långst, och mängden ser utan twifwel hellre Frih. Ancarswårds öppna erkännande, att dess ombdöme influeras af afkningswårde män, än om det med fog kunde besyllas, att ensamt lita uppå egen ofelbarhet, och hwad som säkert är sågnande för ganska många år att finna, det Argus åtminstone ej är ibland dem, som verka på Herr Friherrens ombdöme, och man tror sig bestämdt kunna

yttra, att den wundna wifsheten härom för Friherren varit mera gagnande, än hela Argi utfall kunnat i opinionen stada honom. —

Denna del af Argi argumentation har ej föredt någon särdeles swårighet att följa, men när Argus tager i tu med sjelfwa hufwudsaken, begagnar han sin för fintiga tillfällen wanliga taktik, nemligen att så ihopfrångla sin bewiëning, att den blifwer föga begripig för andra än för dem, som förstå ingenting, och som af sådan orsak gerna wilja passera för att förstå allt.

En compromiss kan ju icke ega rum på andra wifkor, än att de twiflande parterna i förwäg öfwerenskomma att låta sig njä med det utslag, som fälles, och den nu ifrågawarande Compromissens sedamster yrkade ju sjelfwe publicitet af sitt handlingsfätt, och detta förhållande hade ju Argus sjelf förkunnat allmänheten. Man kan således icke finna, hwad som i denna del för Friherre Ancarswård återstod att säga, ty om Argus sjelf trodde sig hafwa yttrat för litet om Compromissariernas handlingsfätt, så begriper man alldeles intet, hwad från Argus hämtat rättighet att fordra det Argi uraktlåtenhet eller försigtighet skulle godtgöras af Frih. Ancarswård. — Hwad den sednare delen af compromissen beträffar, eller öfvergången ifrån compromiss till consulte, & har wifwerligen Argus berättat den; men wi, som äfwen bebo hufwudsaken bekänna, att wi af förhållandet och af ett sådant resultat känna ingen ing, och torde det wara ganska osäkert, om de konsulterade Juristerna ännu i denna stund i sådan egen skap egt något sammantäde, eller ens afgifwit några enskildta yttranden; och man framlädder till allmänhetens pröfning, om man äfwen utur denna synpunkt kan ega någon anledning att lasta Frih. Ancarswård för underlåtenhet och glömska att ej hafwa omrämt ett förhållande, hwadom han till öfventyre icke egt någon annan kändedom än den Argus bebagat medela. Men häröfwer börjar Argus likwäl att slå sina rättahwirflar, och när man noligen skadat Regementstrumslagaren Kocks iärdighet att handtera sina trum-pinnar, så förwånas man blott öfwer Argi skidlighet att applicera Herr Kocks talent till sin Polsemil; ty om Herr Kock på en gång står 15 trummor, så ihopvärde Argus åtminstone 15 ämnen till en sådan hwirwel, att meningen ej lärer kunna

wära, att förståndigt folk skall annorlunda sätta den, än som ett härstrammel ifrån Argi wanliga Harlataneri. — Här ihoparör Argus, att Grefwe Schwerin under discussionen på Riddarhuset yttrar, det han ej skulle adressera sig till Constitutionsutskottet, om han hade någon klagan att föra, och att Frih. Anckarswärd också instämde i denna förklaring, och häraf tycker Argus sig vara rätt fintlig, då han till allmänheten framställer den slutsats, att Grefwe Schwerin och Frih. Anckarswärd etablerat den princip, att man ej bör adressera sig till Constitutionsutskottet.

Den debatt, hvilken Argus åberopar såsom bevis emot Grefwe Schwerins och Friherre Anckarswärds yttrade meningar om anmärkningens utförande inför 1823 års Constitutions utskott, lyder sålunda: *) "Constitutions utskottet, mine Herrar!! må förlåta mig, men dit förer jag ingen klagan, om jag hade en klagan att föra. Jag har i en skrift, som jag understått allmänhetens bebbmmande, ådagalagt, huru Constitutions-utskottet släppte mig agit sig i tolkningen af Regeringsformens 107 §. Constitutions-utskottet har hittills ansetts sig berättigadt att i egenkap af Domare utlåta sig öfwer Statsrådens rådslag, beträffande hvad Regeringsformen kallar allmänna mått och steg, då enligt hvad jag anser mig hafwa ådagalagt, att lagstiftarens mening varit, och hwari alla Lagkunnige med hvilka jag derom talat, instämma, Constitutionsutskottets yttranden om Rådgifwares opinioner alldrig kunna bli och alldrig så wara annat än opinioner, tillkännagifwa in för Rikets Ständer, om det i protocollerna anmärkta rådslag, som synes utskottet icke hafwa ländt till Rikets sannskyldiga rätta. Ett tillkännagifwande behöfwa Rikets Ständer då de sjelfwa icke äga tillgång till de i Statsrådet förda protocoll; men ej några utskottets domar, ty pröfwa kunna Rikets Ständer sjelfwa, huruvida den wänta frågan må förfalla, eller deras pligt i egenkap af Folkets ombud ålägger dem, att i anledning deraf, med petitioner wända sig till Konungen. —

Jag får vidare sätta Ridderskapets och Adels uppmarksamhet på de Theorier som wi nyligen sett Constitutions-utskottet framställa, och på dess tolkning af grundlagen i allmänhet. Det finnes en pa-

ragraf, Riksdagsordningens 57., som tillåter enskild Riksdagsman, som icke instämmer i sine med Riksdagsmäns tankar, att fritt yttra, hvad hans samwete kräfwer. Denna hans i grundlagen bestämda rättighet respecteras i alla stånd, i alla utskott, men ej i Constitutions-utskottet, der finnes inga opinioner; der sällas blott domar, och der äro domarena ofelbara. Constitutions-utskottet wägrar sine medlemmar att omtala för andra, huru de tänka, när de ej tänka lika med majoriteten, och majoritet kan der utgöras af minoriteten.

"Jag frågar, hwem vill gå dit? Hwem vill der framföra sin klagan? och jag frågar, är det något ondt deri, att Riksdagsmannen, då han äger rättighet att fritt tala och utlåta sig, talar och utlåter sig inför sine medrepresentanter, inför sine medborgare? är han ytterlig i sin framställning, så faller denna ytterlighet honom till last, och den räknas slundom den till godo, som annars blifwit föremål för ett rättwist tadel. Jag frågar ännu en gång, om det tadel, som uttalades 1817 års Riksdag, varit utan gagn? wid sista Riksdag wille man i 90 §. sätta ett wärn mot allt tadel. Wi talade deremot, och wid denna Riksdag har 90 §. icke ens blifwit nämnd.

Man har wid denna Riksdag felat mera irimodigt än för; man har tadelat frångare än kanste jag hade gjort, om det ålegat mig att framföra tadel. Men hvad som blifwit sagdt, skall, jag är öfvertygad derom, icke förblifwa utan sin nyttiga werkan, så hos högre som hos lägre. Ja! jag lewer och dö i den öfvertygelse, att bland ett folk, så ådelt som det Swenska, det allrig kan blifwa såroligt att tala såsom man tänker."

Det war detta Herr Grefwe v. Schwerins yttrande, som Friherre Anckarswärd under discussionen ansåg så tillförlitligt, att han trodde sig i anledning deraf icke genom några ytterligare anmärkingar behöfwa förlänga debatten.

Hwem inser ej det oredliga uti Argi wrängande af en, ifrån sitt sammanhang uttryckt, yttrande? *) Är det wäl Friherren man kan förebå, att ej hafwa anlitat Constitutions-utskottet, då det troligen war han, som med framgång först öppnade denna väg, och war Grefwe Schwerins af Argus

*) Se Ridd. och Adels protocoller för den 5 Maj 1823.

*) Se i föregående nummer det införda yttrandet af Grefwe Schwerin wid 1823 års Riksdag.

Åberopade utfrände, under wårman af en debatt wid förra Riksdagen, ej suakomligen rättfärdigadt genom det sätt, på hwilket de fleste anmärkningar af då warande Constitutions-Utskott beswarades, och hade mera utträttat, om Grefwe Schwerin och Friherre Anderswård med affskrifter ur Argus anmält dubbeltals anmärkningar till Constitutions-Utskottet, för att samedelst göra anmärkningsrätten till ett ättje, och nationen alldeles förtamad för dess utöfning, och hwarföre lastade Argus ej då Grefwe Schwerins och Friherre Anderswårds handlingsätt? Troligen dersföre, att sammanhaget då ännu war i bättre minne, och att förskottet att mispleda opinionen war mera åsventyrligt under det man hade wändelserna, åsven som då warande Constitutions-Utskott och dess derigenom råddande tänkesätt, för ågonen. Argus förundrar sig att samme man, som ibebrätt förra Ständer deras estergiswenhet, kan sätta i fråga, att de någonsin kunna bli redoförbrände; hwilken Trumslagares conclusion? Har Friherre Anderswård någonsin utträtt, att de ej böra wara redoförbrände? Har dess Ständer emot förra Ständer uti lyftning wisat annat, än ett warmt nit för ett förändradt skick, och är man twungen att tro ett ondt aldrig kunna upphöra, dersföre att man erkändt dess tillwaro; och har man stadgat som grundsats, att anmärkningsrätten aldrig bör begagnas, dersföre att man wid 1823 års Riksdag och under då i Utskotten brukliga voteringsätt ansåg det mödan wårdt att wändas sig till Constitutions-Utskottet.

Frih. Anderswård måtte hafwa illa försynat sig emot Argus för att hafwa fallit i så stor oron, och Herran hjälpe honom med den trösten, att det ej sällan händt, att stora Herrars förtryck och orättwisor högt upphöjt den misshandlade i alla ådla sinnen.

(Forts. e. a. g.)

Rustik.

Januari månad.

Januari är en ljuslätt herre. I December stundar solen djupast och dagens klådnad är då som kortast. Med Januari börjar wederweckelsens tid. Hwarje minut samlar stundligen små klara drop-

par till den allmänna ljusfloden, och de Nyvåskolikes mörka guerillor förjagas efter hand. Snart står wid tidens Tajo en hel armécorps af timmar i röda uppslag och med fria, mobiga ågon. Wenniskan gläder sig, ty nattens wälde är förbi, och den herrskande dagen har med Januari månads ingång proclamerat den nya, lyckliga constitutionen.

På flera år minnas wi ej en så wacker och angenäm Januari här i Stockholm som denna, nyss förslutna. En medelmåttig kyla, söga eller snart sagdt intet töwäder, ett förträffligt söre och klara dagar hafwa liksom på en gång framstyndat för att ersätta de förra årens barwintrar. Och hwem har häraf icke på ett eller annat sätt njutit?

Förunderligt dock, att under en så hellsam och både för själ och kropp lifsigwande wäderlek, ödden mer än wanligt gjort sina besök, och det icke med långsamma utan högst owanligt snabba steg. Erhöll han då icke sin lada full under den förbrännande sommaren? Hwi skulle han intränga på wintrens område med en lita osärsontlig bitterhet? Har han ingått årsaccord med Herrar Riksdagstagare? Eller tycker han måhända med sig sjelf, att efter wi åga en så wålsignad fred i landet, populationen öfwer höfwan fördres, och liksom hotar att wilja göra lifwets rike sörre än förgångelsens?

Allt orda om alla de nyjen wi Stockholmsbor njutit under den tillryggalagda månaden är kanske öfwerflödigt. Den, hwilken sölorat desamma ur minnet, kan läsa om dem i Argus eller något annat blad, som syfvelsätter sig dermed, och den, hwilken ännu ej förgått de glada förflydda stunderna, behöfwer icke med dem hålla någon conloräkning. Det är med uppsägandet af nyjet, som med ykan af en källa. Är hon ej klar, så speglar sig deri ingenting, om också den ljusaste sol, den blåaste himmel, den tåkaste blomma stode der; öfwer för att trycka sin asbild i glasat.

Rättelser:

S. No 12, 4:de sp., r. 11, står: sanne; läs: samme. — 5:te sp., r. 8, står: verificationen; läs: verifikationen. — 6:te sp., r. 4; står: förbättringens; läs: förbättringen. — 7:de sp., r. 15 står: dugligt; läs: dugtigt.

Stockholm,
Blméns & Granbergs Tryckeri.

Lördagen den 17 Februari 1827.

Snrikes Underrättelser.

Såsom ett ytterligare bewis på, hwad wi förut i denna Tidning yttrat, om den tilltagande håg hos Utlänningen för kannedom af vårt språk och vår litteratur, må nämnas, att, under förlöpnade år, flere hundrade Exemplar af den senaste upplagan af Mobergs Swenska Grammatica blifwit affatte till Tykland och Danmark, isynnerhet till den förra orten.

Flere af våra läsare från landsorterne, hwilka på ett trifosigt sätt deltagit i sammanskjutandet af en fond till ett monuments uppresande åt vår oöddlige Bellman, önska troligen någon underrettelse om fortgången af detta wärra företag. Wi wilja, så widt wi kunnat här om förskaffa oss kannedom, i detta ämne meddela några upplysningar.

Enligt den förra uppgifna planen skulle en gjuten byst af jern, ställd på sin piedestal af granit, uppresas, innesluten af ett bytt tempel, likaledes af jern, och försedt med åtta colsharpor; så att, is från hwad trakt som helst vinden kom, en ständigt klingande musik skulle omgifwa den store skalden, såwensom med sina toner för wandraren redan på afstånd tillkännagifwa den inwigda orten och stämma hans själ till dess annalkande. Då sedermera detta projekt ansågs nog dyrt i verkställandet, uppkom ett annat, som nu lär blifwa det ensamt gällande.

I stället för af jern skall nemligen en colosal byst af bronze på sin granitpiedestal uppställas utan betäckning af något tempel samt, som det förhållandes, en soffa af trä, jern eller gråstorf wid foten appliceras. Wi äro allsinga konstnärer. Natu-

ren har blott gifwit oss twenne ögon, och med dem ser man gudnäs allt för litet nu för tiden, men wi hemställa till kännare, af hwad effekt detta senare förslag skall blifwa. Männe ej en byst snarare är bestämd för att stå inom hus, eller bär den ej, i fall den får sin plats i naturens öfyna rum, äga någon betäckning öfwer sig? Blifwer verkliga skilnaden i priset mellan det förra och senare förslaget så stor? Är idén rätt wärdig den store Skaldens minne, isynnerhet då företaget skall anses nationelt? Kunde man ej uppskiuta med verkställandet, om det också wore ett tiotal af år, och derunder samla flere bidrag samt förränta penningarne, på det något stort kunde åstadkommas? Hwad skola våra egna landsmän, hwar för sig, kunna göra för oss? Man en gång förer dem fram till bronzebysten och säger: Detta monument har Swenska nationen uppresat? Skola de tro det? Slutligen, männe ej det förra projektet är mera poetiskt än det senare, och om så är, wärdigare Bellmans minne? Wi höwa fjellwe gjort oss dessa frågor, utan den förmodningen att wilja imponera på andra. Det är nödligt, att wi kunnat mistaga oss.

Några ord till Argus den III. med afledning af Wolemiken, rörande dess anall mot Friherre Nuckarswärd.

(Forts. fr. N:o 13.)

Utterst löslig är Argus, i fall han icke något ännu sämre, då han med fallt förfigtheter på sinna möjligheten att af Frih. Nuckarswärd uttryck draga den slutsats, att han mena det nå-

gon consequens ej med rätta kan yrkas mellan en representants yttranden wid Riksdagarne och hans yttranden deremellan som författare. Det fordras hela impertinencen af Argi etourderie för att med ett så oförståndigt påstående framtråda inför allmänheten, men Argus har troligen också sin onda sjerena, och den har infört honom på en väg, der dess markschreyeri icke mera förwillar någon, och characteren af Argus bärjar blifwa så tillräckligt känd, att den snart nog ej mera dupperar ett tiotal, mycket mindre ett hundratal, som han så modest tror utgöra hela summan af dess klandrare.

Då Argus ändteligen, efter mycket arbetande, kommer till bewisningen, af hwad han egentligen ifrån sörsta bärjan bordt bewisa, nemligen Frih. Anckarswärds förbindelse att vara Skepps-Historiograf, så är han rätt sublime; han finner nemligen, att emedan den lilla boken heter Ett och annat, så borde allt möjligt om skeppshandeln innefattas deruti; att Frih. Anckarswärd varit förpligtad omnämna Compromissen med alla dess biomsständigheter, ehwad han kände dem eller ej, ehwad han ogillade det kända i compromissariernas handlingsfätt eller ej, derföre att han i ett svar, i anledning af ett annat anfall, påtagligen upptager några Styrelse-åtgärder, dem han ogillar, endast såsom bewis, att den emot honom gjorda förebräelse att emot åtal skydda sina meningar, medelst obeslända ordalag, är falsk och orättwis; hwarföre sträcker icke Argus sin pretention på Frih. Anckarswärd ända till att påstå, det han bordt omnämna att, hwad han möjligtwis emot Styrelsens åtgärder funnit anmärkningsvärdt, derföre att han nämt något? — Argus är så mycket färdig att belasta andra med inconsequens i tanka och i handlingsfätt, me då Argus uti sin bewisning så triumpherande wi öswertyga, att R. S. H. alldrig kunna blifwa redofördrande, synes hela dess argumentation, deran Compromissariernas bitrådande till hwad han kallt hemlighetens bewarande, i och med detsamma war ett något, i hans fram, warande Ett och annat, utan minsta sammanhang, ty der ingen redoföring kan ega rum, behöfwes ju ingen såas omtala för redowisningen, och efter en sådan förutfattning som Argi, synes wisserligen hela Compromissaffären för Styrelsen varit af allsingen nödwändighet, likasom utan allt ändamål.

Men märkwärdigast är Argus, då han af Friherre Anckarswärds yttrande will draga den slutsats, att Friherren gillar, det Styrelsen dragit saken under Compromiss eller Consulta. Wi hafwa med noggrannhet genomläst hwarje rad af Friherrens yttrande, och ej funnit annat än det mest beslända ogillande af denna åtgärd; men för Argus är det ej så noga, om han bortblandar Styrelsens förhållande wid målets handläggning och Compromissariernas hörsammande af en kallelse, att yttra sig öfwer en fråga, hwars egenstap de fere kalletsen ej behöfde känna, och med Frih. Anckarswärds dela wi ännu den öfwertogelse, att det i alla möjliga händelser blifwer medborgerlig pligt att med råd bitråda Styrelsen, då de affordras, och att den rådgifwande ensamt är ansvarig för sine meddelade råd, men ej för den rådbegäranes handlingsfätt, eller för dess betogenhet att, twärt emot etablerade former, begära råd eller icke. — Så till kunna wi icke heller finna, i hwad mån en blifwande riksdagsman kan finna sig under Jäfsförhållande, derigenom, att han af regeringen blifwit konsulterad öfwer ett ämne, som möjligen kan komma under behandling af det utskott, hwaruti kan wore ledamot. Sjelfwa Constitutions-Utskottet är ju på sin högsta höjd en Jury, och likasom det i en wanlig brottmåls Jury troligen icke kunde bli en Jäfsanledning att hafwa sett en stölb begås, kan det såkerligen i ett Constitutions-Utskott icke vara af ringaste inslytande, om man förut, såsom konsulterad, yttrat sig öfwer någon under Constitutions-Utskottets pröfning hänstjuten Regeringens åtgärd.

Minst på fyra ställen återkommer Argus med sitt påstående af Frih. Anckarswärds förbindelse, att i sin lilla frist omnämna compromissaffären, derföre, att han i ett förswar emot Herr Raström anför några bewis å sitt ogillande af wisa Styrelsens åtgärder. — Kan man wara mera ösburd än Argus härwid är? Han godkänner ingalunda Friherrens afgifne förklaring att hafwa delat tänkesätt med compromissarierna i deras handlingsfätt, han will det oaktadt, att det ogillande skulle omnämnas uti ett förswar, hwari denna sak, såsom följd af anslaget, alldrig kunde förekommas. — Han will att det skulle ingå i inlagan till Rikens Ständers Justitie ombudsman, der man icke ser, huru det skulle finna någon plats, eller som är det samma, han will att Frihern skall skrifwa om

tillkommande ting, ty då inlagan skrefs till Ombudeman war ej något kändt af Compromissen knappast en gång, när bosten trycktes på Argi eget tryckeri, efter det är först i dessa dagar man börjar känna något om slutet på denna Compromiss affaire, hwilken nu först, såsom utspeld, torde kunna af publicisten behandlas. — Wille han, att det i en öfversättning skulle intaga ett rum, eller wille han, att denna affaire skulle utgjort en särskild artikel ibland ett och annat? i alla fall, synes hela Argi förebräelse emot Frih. Ancarswård endast stå sig & Argi allsmåttiga wilsa; ty oaktadt Argi insidiosa insinuation öfwer Frih. Ancarswårds mening om någon slags rätt, att som författare så i anseende till walet af siffrämnen ega en fri wilsa, läser det icke af serdeles flere än Argus komma att påstå, det man af någonting i werlden kan förpliktas att handla mot sin öfwertygelse. Men oaktadt Frih. Ancarswård så tydligt förklarar sin öfwertygelse i anseende till Compromissarlernas handlingsfätt, wille Argus i alla fall pålägga honom såsom moraliskt förbindelse, att hafwa bordt handla emot denna öfwertygelse. — Är det icke en oförskämduet att drifwa en sådan bewisning? och skall den ej slutligen wäcka uppmärksamhet hos en tänkande allmänhet, och föra henne till ett billigt mistroende emot den, som begagnar slika medel till förswar för sina, & presumtion och omäktlig tanka om sig sjelf grundade satts? Argi odrägliga widlöftighet, liknande ett oupphörligt idyllande, eller omtuggande af samma sak, försätter oss uti en wilsrädbighet emellan läsarens tröttnande med ännets följande på alla de Argusiska slingrwägarne, och förbigående af en mängd Argi character och siffrätt utmärkande soffsmer.

Äf Frih. Ancarswårds yttrande att ej hafwa wetat och ej hafwa sunnit anledning omnämna Compromissen, drager Argus den generösa slutsats, att Friherren etablerat godtycket, som grund satts för all handling både som författare och som representant.

Höggunstigt tåkes Argus, utaf nåde, och för att ej förtroffa les talents raillants — Ikwäl wilsa tro, att Friherrens mening icke varit så widsträckt, som hans ord i Argi tanka synes innebära. — Det oredliga i Argi siffrättning ligger härwid i förbypen dag, för att behöfwa någon starkare tillrättas

wisning, än blott till Friherrens förswar uti Journalen mot Argi första anfall. Märkwärdigt är att se Argi djupa speculation, och dess uppoffrande af allt intryck ifrån hans sens, då han på hwad wäg som helst kan så tillfälle att uttrycka sin bitterhet och sitt hat mot den hos oss warande ordningen, "att slummen att sådanas medlem af en privilegerad class ger representationsrätt." Huru skulle han komma åstad med denna lilla uttömning af en omäktlig galla, utan att ställa denna representationsrätt i analogie med Friherre Ancarswårds sätt att i Argi tanka opolitiskt och omoraliskt hafwa utöfwat den. — En mott imitation af Regements-Drumslagar Rods anslag till sin reveille wilar här Argi underlägsenhet, men som man ej bär mistro om ungdomen, så är all anledning, att ett fortsatt studium af den Amerikanska tidningslitteraturen skall i denna delen snart nog bringa Argi sårdbighet till en oförwäntad höjd. Att undersöka Friherre Ancarswårds offentliga character och handlingsfätt som representant är för närwarande utom den gräns, wi före oss, men Argi insinuation, att det endast slummas af godtyckets egoisme, anse wi för ganska oförtjent, och af Argus åtminstone ännu obewist; wi hoppa kunna i sådant hänseende gå Argus till mötes, då han en gång företer, att Friherre Ancarswård i allmänna wärf handlat emot öfwertygelse, emot bättre wetande, och af beräkningar för egen winning.

Friherre Ancarswård har beivrat Argus för orättwisa, då denne insår allmänheten anklagat honom för glibbna och underläsenhet, derför att han som författare handlat efter egen och ej efter Argi öfwertygelse. Argus har underrättat allmänheten med en bewisning, som bewisat ingenting annat än Argi arcacter som publicist, och wi hafwa uti denna uppsatts kanske huswudsaktiga sats felat uti att wilsa bli en bewisning, som numera ej är af nöden, sedan Argus börjar att wär, deras för hwad han werkligen är, och läser det för mången wara högst tillfredsställande att se, det klandret emot Friherre Ancarswård blifwit den föreningspunkt, wid hwilken Argusern och Granstaren omfider skul tebroderligen mötas. — Hwad Argi swanesång, icke Friherrens mot Argus wilsade otacksamhet, widkommer, så öfwerlåta wi åt Friherren, att, bäst han gitter, fria sig från denna förebräelse, ty undersökningen här

om är helt naturligt utom tredje mans omfång att pröfwa och bedömma.

Ett ypperligt tillfälle hafwa wi emedertid lemnat Argus, att ifrån sin allmakt alldeles förkrofa Friherre Anekarswård, och wi tro oss icke hafwa skadat Friherren genom det blottstående för detta prof.

Ätt consequenta synas Argi fordringar af den sig så kallande opposition ej kunna bli, då han i förwäg decreterat, att i Sverige ej kan finnas någon Opposition. —

Argus menar troligen helt blygsamt, att den tills dato sunnits hos Argus, och att alla andra små försök i denna del varit susperier, hvilka såsom menliga för den stämpelafgifts betalande näringsidkaren böra utrotas; och i sådant hänseende är det ganska ändamålsenligt, att i allt, hwad görligt är, söka att nedsätta de män, hvilka åtminstone oegennyttigt och efter bästa förstånd allt sedan 1815 fört nationens talan, och som i ädelheten af sina affigter sunnit den enda belöning, som af dem varit sökt, och hvars åra icke skulle wara mycket wärd, om den i någon mån kunde af Argi och Gransfaren's gemensamma bemsdanden förringas.

Tertius interveniens.

Affustik.

Januari månad.

(Forts. fr. N:o 13.)

Wi nämnde i N:o 13 afwärt blad, att den, som redan förgåtit de nöjen, hvilka han inom hufwudsstadets område under förledne månad njutit, må låsa om dem i Argus eller något annat blad. Men våra läsarinor på landet torde ej finna sig der med bilätta. De önska hafwa en mera detaljerad framställning af de roande föremålen, för att se, huru nan på andra ställen betar sig för att hafwa nöjsam. Wälan, wi wilja då försöka en teckning i de hufwudsaktligaste delarne af den Stockholmska roligbetens spherer, isynnerhet för dem, som annu ej besökt hufwudsstaden, men kanske framdeles erna göra det.

Men huru må wi på ett passande sätt komma fram med våra beskrifningar? Till hwem skola wi adressera dem? Till hwem bland edar, I landets

stbna döttrar? Hwad namn skola wi gifwa den oskända, som täcktes emottaga och genomgna denna wår correspondence? Leonora, Hedvig, Malwina, Blondina, Amorina, Philantropina? Wi wälja det kortaste, och alltså:

(Forts. e. a. g.)

Förjdm mig ej.

En gång två älsfande gingo wid stranden
Utaf en håstigt brusande ström.
Långs efter brådden i glänsande sanden
Wårte de stbaste: Ej mig förjdm.

Ät om jag ägde en utaf dessa,
Hwiflar den stbna: straxt ynglingen flyr
Neder till stranden, der störtwågen yr,
Och der sig slummen mot branterna prässa,
Anappt har han brutit den blommande pant,
Förån hans fot ned i wågorne slant.

Forsen straxt bort med den älsfde hastar,
Blomman dock äger han qwar i sin hand.
Rosen på lemnade stranden han kastar,
Ropar ur djupet till flickan på land:
Gldm mig ej, gldm mig ej. Nu ned i grunden
Drages han wådsamt af bbljornas famn,
Men från den stunden
Blomman af gldm mig ej undseck sitt namn.

På tidningen Kometen för innewarande år 1827, kan, med 5 R:dr Banco, praenumereras i Hrr Norman och Engströms Bokhandel. Resp. requirerter i landsorterna betala serstildt 2 R:dr B:co, uti affändnings och fördelnings arksworbe. — Tidningen redigeras efter samma plan som föregående åren; hwarwid tryck och papper blir lika.

Stockholm,
Elméns & Granbergs Tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 15.

Onsdagen den 21 Februari 1827.

Ett och annat öfwer vår nuvarande Litteratur.

Det af våra mest lästa blad uttrades, för någon tid sedan, den satsen, att sedan man i alla hörn och vinklar fått Publicism och politiska Tidningar, har författandet och utgifwandet af Skrifter märkfeligen tilltagit. Vi lemna derhån, om denna uppgift har sin rättighet, men antages detta, så skulle vi just häraf vilja hemta ett motstånd till Tidningars och periodiska Blads recommendande. Det förträffliga ligger ej i yttre mångd utan i inre godhet.

Det kan ej nekas, att i vårt fäderne-land — för att endast säga oss inom denna inifrånka krets, — för närvarande tryckes vida mer än fordom; i Stockholm ensamt finnas nu nästan lika många Boktryckerier, som det vid Skolets början, fanns öfver hela riket, der nu mera ungefärligen, hvar annan Stad har också sin egen typographiska verkstad. Att här i landet tryckas vida mera än tillförene, är visserligen afgjordt; men är detta också bättre, grundligare, snidrikare än fordom? har detta spridit ett djupare, ädlare och upplysare tänkesätt bland allmänheten? Dessa äro de hufvudsakliga frågorne, som förtjena begrundande, och hwem kan med visshet besvara dem? Hwaraf består väl det mesta, som bland oss nu för tiden tryckes? — Säger man för sig de förteckningar, hvilka från Boktryckerierne utfärdas, finner man, att detta är till det mesta öfversättning, utan plan och högberäkning utförda, mest efter sådana tyfka, franska eller engelska originaler, som sjelfwa intet värde ega, och bearbetade icke så, att de må fram-

wisa det bästa, som kan åstadkommas, utan blott att de må med allra största skyndsambet från tryckpressen framgå, för att icke af något annat tölknings-hafsværk förefinnas. Ty knappt har någon utbetalt sin sista tölksättning i lections-penningar till en Språkmästare, förr än han söker sig ned att medelst öfversättning åter förtjena in hwad han utgifwit.

Eller också om någon blifwit begärd med en liten större sjelfverksamhet, blir man sjelf original-författare, d. å. man compilerar, lånar några tankar och utvattnar dem, rör till sammans några vida underliga halföfverlyfta alegoriska bilder, hvilka skola utmärka originalitet och genialitet, men söga eller intet bekymrar man sig att noggrant genomtänka sitt ämne, att klart, ledigt och lifligt framställa det och gifwa det ett värdadt, behagligt och språkriktigt uttryck. Visserligen är hären af dessa Original-författare af ringare antal än öfversättare, emedan det går lättare hos oss att afsätta en dålig öfversättning än det allra bästa original; men om ingen annan råd är, så skrifer man för priser wid någon af våra många Akademier, eller gifwer sig af med att utgifwa tidningar, ty anmärka, granska, skåda, eller allwarsamt skämta måste väl åtminstone hwem som helst kunna åstadkomma.

Men då sålunda något hvar, blott man wid Universiteterna hunnit hafva ifrån sig en embetsamen, antingen sjelf författar eller öfversätter; så återstår det ingen, som har tid att läsa. Derföre träffar man också nästan öfver allt, de förträffliga skrifter, som verkligt — det kan icke nekas — då och då på sednare tider bland oss utkommit, i sål-

Handwritten signature or name, possibly 'M. H. ...'

let lemnade ouppstyfna och olästa. Så t. ex. på huru mången privat mans bokhylla ser man de till framställning och innehåll lika förträffliga Samlingar till allmän Physik? Hvar har väl en offentlig röst hört sig öfver Stagnelli Skrifter, denna rika grufwa af den högsta Poesi? Hvem har ännu förnummit någon beklagande påminnelse öfver att fulländningen af upplagan af Thorilds så obfverträffligt genialiska samlade Skrifter börjar så länge? Men deremot ser man Utgifwarne af B. C. G. Höijers Skrifter: dessa oifattbara monumenter af svenskt genialitet och djupsinighet, erinra om det ringa mått af deltagande, som detta företag medt af nationen.

Inwänder någon, att de nu uppräknade arbeten intet annat äro än speculativa teorier eller poetiska drömmar, gjorde att sypelsätta endast de lärde, som icke affe någon inverkan på det offentliga lifvet, så må wi åter fråga: huru många känna väl Grefwe Schwers, i sitt slag ofskattbara bok om Niksdagar, eller Hartmansdorffs utförliga arbete öfver Nikets Styrelse-Verk eller den utgifna samlingen af Handlingar hbrande till Historien om 1719 års Niksdag? — Och kan man väl fryta med, eller berömma ett litterärt intresse hos den nation, för hvilken det yppersta och wigtigaste, hwad nationallitteraturen, i sednaste tider frambragt, är litgiltigt?

Då förest wore det skäl, att lofsäga vår samtids tilltagande bildning och rena nit för densamma, när den ansåg upplärnandet af sina äfgifter och redandet af sina begrepp öfver menliga känslens högsta ämnen såsom den högsta af alla angelägenheter, och phantasiens och känslans förädlande genom sypelsättning med tusande poetiska bilder för wigtigare än att inhemta Statsqwaller och frondera öfver Styrelsens åtgärder. Men hvar är den Tidning, som har beredandet af en sådan hos folkets till sitt förnämsta bgnamärke? H-2

Musik.

Januari månad.

(Fortf. fr. No 14.)

Vår Nådiga Klända i H * * !

Wi gå att upplysa ett lika så färd som angenämt åliggande, då wi för edra sätter nedläggga en

liten planritning öfver de Stockholmska nöjena under förledne månad. Den är wifertigen högst ofullständig och opoetisk, men låt eder själts warma känsla och eder inbillnings magiska ljus gjuta lif i den kalla beskrifningen, och allt skall erhålla ett mera klart och genomskinligt utseende.

Wid fyra hufwudsakliga omständigheter taga wi of den friheten fasta eder uppmärksamhet: nemligen wid Theaterböjena, Musik- och Danssoiwoerne samt Slädpartierne i och omkring hufwudstaden.

Men huru är då en Stockholms theater bestaffad? Höra wi eder fråga. Wi skola der på följa gifwa eder besked, så godt wi förmå.

En theater är en stor fyrkantig plats. Har ni sett Bonarps hed? — Nej! — Nå, så tänk eder då en local, 10 gåmer så stor som eder trädgård. Tänk eder deri höga påron och äppletrån, försedda med sina fem rader grenar, onse alla dessa påron och äpplen, som der sitta, mogna eller omogna, maskstungna eller icke maskstungna, för åskådare. Tänk eder sjelf som en liten stön astrakan på Andra raden. Widare, nedom dessa träd, förestå eder på en uppbygning, en stråla af blomsterarbetter. Anse detta wara en Amfiteater, Stockholms granna werke, platsen för allt (wad Militärrika Swärdsstiljor och Stormhattar med borgeliga Tulipaner, Narcissor, Lusensbönor, Nejlkor och Hyacinter nämnes. Nedom dessa stödar ni en massa med Rålhuswud: n och Stickeibärbuskar, det är Paterren. Men hwarest är nu sjelfwa den plats, frågar ni, der de agerande uppträda? Wi skola straxt hafwa den äran wa a der till tjenst. Ser ni denna långa sång med Sparris och Säckorarter? Der har ni Sångscenen. Hörlwillet glödt fogelqwitter! Widare, hwilken är den bekanta sångarn, som der borta hållar er från lönnen? Obken. Under det att lärkan, högt ifrån stön, nedänder sina toner, sjunger han i toppen sitt solaparti. Men wänd edra bgon lict längre ned. Ser ni det der Åkerspöket? Det är passionernas slökning och spänning. Märk, hur det gesticulerar och står sig för bröstet! Liknelsen är wäl icke wacker men då wi wäl eder trädgård, finna wi ej någon annan för tillfället att tillgripa. Dock wänta, wi weta ännu ett par. Se eder sjelf i en Isibellet Berceau, wid solens nedgång, omgifwen af trädens stuggar och ett wafalist männken, med en tår, som

sjunkande ned på eder kind, bär dagens fista stråle i sin famn, eller ock betragta eder wid morgongryningen, då solens purpurfäma bbrjar synas i öster, vinden smått waja på löfwenas gungbråden, ni fattar eder lyra, ännu daggbestänkt, och teker derpå med edra rosenfingrar, hwilka glittra mellan strålgarne, likt solstrålar mellan löf, och ni äger i dessa drag af menlöshet, glädje och ofskuld, allt hwad wi w. lja förstå med opera, operetter och lyriska scener m. m.

Anteligen, för att sätta ram kring denna tasta, tänktes ni förställa eder alla i eder trädgård under sommarnätterne warande lysemaskar, som hänga län, s efter blomsteraderne, påtända, och högt öfwer dem en i skyen lysande midnattsmåne, så har ni en teckning, ehuru i smått, af den briljanta upplysningen i theatersalongen, dels af en stor kristallkrona, dels af de lampor som för capellet och skådebanans räkning sig der besinna.

Nu borde wi wäl också för eder beskrifwa coulisferne och deras beskaffenhet och utseende, men ni har deraf på landsbygden ett både större och skönare förhållande. De präktigaste wattenfall, de naturliga jagstjucken, och det briljantaste åskväder kan ni der bestå er, när som hellst. Hwad för öfrigt golvbet beträffar, är det icke, som man welat inbilla er, af mahogny eller cederträ, utan af swenskt gran, kanske paterren undantagen, som med beräkadt affeende på de fröjdelulla stampningarne, och hwarom ni kan göra eder ett begrepp, i fall ni will lyhöna på eder fars hästar i skallet, lärar wara af ef.

Dock ni torde måhända i min beskrifning komma med en esterräkning. Ni will kanske också fördra en redogörelse för det ryktigt sköna, som tilldrager sig på theatern, det will säga en framskållning af det tragiska. Skall jag hårtill åter igen försöka wälja eder trädgård? Ni har troligtwis någon gång åskådadt ett så kalladt skakkrig. Det tillgår på följande sätt: Ni hör en mängd stråtande skator i er trädgård. De flyga ifrån det ena trådet till det andra. Detta stråtande kan ibrligmas wid de två eller tre första akternes oupphörliga prat i våra wanliga tragedier. Men anteligen brista passionerna löst. Ni ser skatorne flyga ned på marken under ett allmänt krig.

Snart upptäcker ni dock, att det är egentligen en skata, hwilken utgör föremålet för alla de öfriges hot och förföljelse. Detta stormöjande kam

nu råka in på femte tiden, hwarefter slutli n, under många hugg och halkningar, den arma förföljda, öddas. Allt detta tilldrager sig merändels inom ett wisst ställe och gifwen tid. Detta är, hwad man kallar rummet och tidens enhet.

Will ni återigen hafwa en bild af en dram med stort spektakel, så föreställ eder en mängd härjande odjur, inkomma i eder trädgård. Hånsdelsewis upptäckes deras onda förhållande af gårdsofvet, som genast hastar med piffor, räppar, stenar och böjor att utiaga dem.

Men ni, liksom den hederwårda Stockholms Posten, mistänker, ja kanske till och med misstöder war enaldiga, fast naturliga jemnförelse. Tänkt eder då, efter denna katastrof, oftare tasta eder rakters-byggnings långa flugga öfwer eder lustgårds blomster; och se ni har en hel i gråt badande församling framför eder. Detta är den tragiska effecten.

Nu några ord om de musikaliska nöjerna. Men huru och på hwad sätt beskrifwa dem? Genom den eols harpa ni om sommaren sundom plågar sätta i edert halföppna fönster? Genom det klavers toner, som står wid högsta sidan i salen, och till hwaras ton den stora klockan accompanerar med sina minutknapp? Genom foylarnes sång i stogen, lärforas i lusten, windens hwistningar i löfwen, bbljornas tonsfall eller dropparnas afmåta klang från filtertratten? Genom åskans dunber och westans sus, stormarnes raseri och en natts fjärills sus, Gddens grofwa kuku eller moggans fina sång, Gråshoppans starr, Åkerfårans knarr, Wagnshjuts gnifling, Regnets smattrande i sidn, ett Blads fall från en Åsp, Ormens gång i gråset, Skalkonens skakande på sina wingar, Ufwenstjut, dansen af ett rustande nyflan, ett trillande klot, en fallande stålax? — tag, ja tag allt detta, ihopsmått det i edert hjertas begel, och låt det flyga ut ifrån en fullfärdig Virtuös, så har ni en stuggbild af våra musikaliska soireer eller rättare af musikens tjuisande trollkraft.

Musikens wänner hafwa också i de wanliga wintersoireerne egt sin njutningsfulla stunder, icke blott inom det talangfulla sällskapet, som bär harmoniens namn, utan äfwen i det allmänna, och snart nog hafwa wi i Stockholm bättre råd på bron än ängons.

Derpå gifvar jag, ni will erhålla något bestedt på hur det tillgår, när man dansar på en ball

t. ex. hos Herr Torngren: Om ni i edert föreståndare någon gång med uppmärksamhet betraktat vägorne på hafvet, så har ni deri bilden af våra quadriller. Har ni åter någon gång fästat eder blick på de spridda stjärne, hvilka sommartiden med vindens hastighet fara öfver himlen, och med desamma fasta löpande fluggor öfver ångarne och sålten, så har ni en malinacko framför edra ögon. Vill ni återigen betrakta hela samlingen, så tråd ut på en ång. Öfverallt ser ni blommar. Sättas de nu alla i rörelse utaf vinden, så har ni effekten af dans musikken för eder inbillning. Tänker ni eder förgyllningarne wid solranden en vårmorgon, så har ni de förgyllda väggdecorationerne i Herr Torngrens danssal. Betraktar ni den hoppande dansen, så är det liksom ni såge, i alla dessa blomsterbepryddade hufvuden, en mängd i lusten uppskattade roser. Är det en vals, så ställ er, för att ega en bit deraf, wid den till hälften nedskjutna damluckan, ofwan för bron, och ni skall så se, huru de gröna bladen, två och två, hvirfla fram, och ju närmare de komma öppningen, ju snabbare svänga de om. — "Sin klädseln då", frågar ni? Den kunna vi icke beskriwa. "Hårlockarne åtminstone"? Tro ej att de likna edra. Ni låter edert hår falla rakt neder, och liksom en ström från en bergs höjd delar det sig i gyllne strålar åt alla sidor. På båtarne stråfwär twertom allt uppåt. Älwen håret, jenwåt herrarnes. Några lockar, till faconen liknande hopprullade bakelser, så dock fritt nedhånga, icke olika wisa takprydnader på landet. Skall prydningen vara fullständig, så måste Regrernas blodstårar, det vill säga ägta perlor och ädla stenar inmängas deri, klädseln kan sedermera bestå af hwad som behöf, blott det icke liknar något, som finnes i er garderob. Den är merendels utmärkt wäl arangerad. Och i den konsten hafwa hufvudstadens fruntimmer hunnit långt. Och härmed tro wi oss ordat nog om dansen. Det återstår nu att något widröra de så kallade Slåddpartierne. De tillgå på följande sätt. En Minister pleni potentiaire, en Kongl. Secreterare i ett Collegium, en Lieutenant wid Nationalgardet besluta att ett slåddparti skall för sig gå. 1:o slickas då till Obserwatorium eller Wetenskaps-Akademien en anhållan om före och wackert wäder; 2:o utbasunas detta till tänkta slåddparti af wisa andra, hvilka under en slags magnetisk strykning på hatten ifrån wensler

till höger anmäla saken i hus, der dötrrar äro att påträffa. Derefter sammanrota sig en mängd herrar med röa silkes nåsdukar i fickan, luftwatten på wenslra oppslaget af fracken samt en knappad derunder till sakens vidare utveckling. Mycket itar emellertid kring staden, klädd såsom en gammal Mamfeller och som ett Commerceråd med guldkrycka.

En wacker dag samlas slåddarne utanför något aktadt hus, hwilket är ett slags parad d'honneur för ögonen. Fården bär af utom staden, i fall af norr, passerar Drottninggatan under wederbörliga helsningar på dem, som stå i förnären; i fall af söder, som sällan sker, Hornsgatan wärf. Kommen utom tullen, släpper man lös tömmarne och låter trafikarna fasta drifworna tvärs öfver hufwudet. Efter en timmas rund, mellan gran och tall, som stå med händerna fulla af glacer, wänder man om till något wärdehus, der man intager glödgadt win, punsch och annat fluidum. Derpå blifwer soups och bal.

Eedan wi sålunda sökt uppkasta en teckning af den förflutna månadens nöjen, återstår det blott att tacka eder, Hulda, Skånda för det sålänod 3 behagat wisa under genomgåendet af dessa våra ensaldiga rader. Kunde wi af eder wänta oss ett svar, så egde wi fanhända hopp att erhålla en bekräftning på edra landtnöjen. De äro, wi weta det wifwerligen ej så briljanta som hufvudstadens, men lemna kanske dock mera behållning qwar för själen. Åh, hwad är menniskan? Hwad är hennes önskan, hennes åtrå? Hennes själ irrar, som en fogel, hwilken flugit wisse i stogen, från den ena lustbarhetens gren till en annan, ständigt oförnbid, tränande och långtande, till des hon slagat sig hes, och förångelsen griper henne med sin kalla hand. Under tiden har wären med sin högtid förswunnit, som maren tagit sarmål, hösten inbergat sina stördar, glädjen skyltat undan. Blott ödden står qwar, i hwars ögon intet medlidande framlyser. Hwad lönade det så mycken möda, så mycket leende, så många tårar, så mycket brastande, att ita ut i nöjens famn, hwilken bockande och bebråglig, ständigt drar sig undan? Ö först wid grafwens bädd, när wi måste kasta ifrån oss alla de roser wi plockat på wägen, förest då blifwa wi wisa. Wi skåda tillbaka. En blånande baken. De glada ljuden äro förswunna. De stöna nejderne tillryggalagga. Lifwets stymning inträder. Des sultiga lockar hänga som åfsmåln öfwer våra hufvuden. Dagen har flocknat. 3 des ställe framstrimra lysmas stjerne med sina grafblöf. (Slut e. a. g.)

Stockholm,
Elméns & Granbergs Tryckeri.

Lördagen den 24 Februari 1827.

Inrikes Underrättelser.

Det berättas, att Kongl. Landtbruks-Akademien skall hafwa erbjudit Profesör Becker i Ubo ett förskott af 300 R:dr B:o till besfridande af kostnaderna wid tryckningen af hans bekanta, icke bekanta Prijskrift om Ekogshushållningen, med förbehåll att, sedan den blifwit färdig, af densamma erhålla hundra exemplar till sin disposition. Då, enligt tillförlitlige Kännares omdöme, Ekogshushållningsteorien skall med denna skrift hafwa gjort ett betydligt steg närmare till fulländningen, önska wi ifrigt, att detta anbud måtte påskynda sjelfwa bokens snara utkommande.

Likafå berättas det, att Swenska Akademien skall hafwa tillaggt Profesör Grubbe det Lundsbladssa priset (33 R:dr 16 fl. B:o) för hans sist utgifna Afhandling: Bidrag till utredandet af Samhällets Grundbegrepp, hvilken först varit intagen i Tidskriften Svea.

Till Påst lärer i allmänhetens händer bli lemnad en ny, efter det latiniska Originalet utarbetad öfversättning af den så länge och så allmänt berömda, måsterliga ascetiska boken de imitatione Christi, som tillskrifwes Thomas a Kempis.

En annan litterär märkvärdighet är den, att tryckningen wid ett af Hufvudstadens Boktryckerier är börjad af Chinesiska Rikets Regent: Historia, swenskt Original och ett arbete af en oöfvanligt språkkunnig man, Kongl. Sekreteraren J. C. Ringström.

Sedan wi nu redan en tid på Swenska egt ättilliga arbeten af Amerikanaren Cooper, låta wi äfwen snart i öfversättning erhålla ett af en

annan berömd Amerikansk Författare: Washington-Irving, nemligen hans Bracebridge-Hall. För dessa våra publicistiske stridsmän mot det hwad de kalla en historisk skola, lärer framkomsten af detta arbete, härbrände från det liberala Utopia, der de se alla sina antihistoriska ideer realiserade, blifwa liksom en påle i köttet; ty Författaren är påtagligen med all sin patriotism en varm anhängare af den skola, den de med Amerikas exempel wilja tillintetgöra. Beklagandes att hans Fädernesland endast har en historia i framtida förhoppning, slutar sig Washington-Irving, med sentimental innerlighet till alla de spårer en historia från förflutna tider, som honom erbjudas i England, det han uttryckligen angifwer såsom en för Nord-Amerika warande klassisk jord. Det är också det rena uttrycket af denna känsla, som gifwer det egentliga interessen åt dessa annars i sig sjelfwe mindre betydliga hvardags-scener. Redighet och renhet i framställningen är desutom det som hufvudsakligast utmärker denna Författare, hvilken åter i likhet med de bland hans auctorliga landsmän, wi lårt känna, saknar originalitet i högre mening och rikedom af djupare ideer.

Andra delen af Hr Legations-Predikanten Bergrens resa lärer mot wärem vara att erhålla i Bokhandeln.

Ett musikaliskt arbete, innesättande flörr och mindre original-compositioner af de för sina musikaliska talanger bekante Hrr, Kongl. Secret. Drake och Protocoll: Secr. Blidberg lärer vara att framdeles förwänta. Den senare är redan genom flere musiktysten, såsom Mattriddaren m. fl., all

månheten känd. Vår förb på dylika sbretag är tyvärr tunnådd, så att det är en verklig aqvistion att få dylika framkallade i ljuset.

Om den förledne året afledne, namnkunnige, politiska, poetiska och geographiska Skriftställaren Maltbe Conrad Bruun.

Denne utmärkte lärde man var född i Thisted på Jutland år 1775, och ämnad af sin fader till Prest, såndes han, efter fulländade elementarstudier, till Universitetet i Köpenhamn, att der egna sig åt Theologien. Andra kunskapsämnen ådrogo sig dock wände sig hela hans häg åt Skaldekonsten, hwilken häg förde honom till innerligare förbindelser med några jemnåriga, liksom han, intagna af Skaldeiswer, Kantisk Philosophi och de då som mest gängse franska frihets- och jemnlighetsidéerna. Att gbra dessa trenne liebhäberier förenade och tillgängliga för allmänheten, började Bruun att utgifwa en Tidning kallad Waekteren, som dock ej hann längre än till tredje Numret, förrän den underkastades stsealst action och ådrog Boktryckaren en plikt af 200 Rigsdalersdaler. Nu öfwerfegaf Bruun alldeles Theologien och började studera Lagsarenheten, men tyfvelsatte sig hufwudsfalligast med utarbetandet af politico-satiriska Flygskrifter, såsom t. ex. Jerusalems Stomatares resa i Månen (öfwersatt på Swenska) m. fl., liksom han äfwen författade åtskilliga Recensioner i Ribbenhavns lerde Esterretningar. Ändtligen utgaf han, år 1796, den ryktbara, så kallade Aristokraternes Catechismus, hwilken genast af Biskop Valle, till danska Cancelliet insänd, gaf anledning till en stsealst action, som blef så alswarsam, att Bruun ansåg rådligast att flygta undan, och begaf sig till Hven. Genom General-Procureur Christ. Colbjørnsens bemedling, blef saken likwäl, af Konglig nåd, nedlagd och mot det att Bruun lofwade förhålla sig stilla, blef det honom tillåtet, att återwända till fadernestandet. Det dröjde dock icke fullt twänne år förrän i anledning af Ufsefor Peter Collets *) affäretning, Bruuns

*) Denne lärde Jurist förlorade sitt embete i anledning af åtskilliga fria yttranden han fällt i en Recension öfwer Wiriners Skrift om Tryckfriheten.

Jacobinerharm åter upplågade och gaf sig lust genom en liten Skrift kallad: tria juncta in uno. Han, all förnekelse oaktadt, om detta författareskap blef öfwerlygad, sann han det icke rådligt att längre stanna öwar i fadernestandet. Derföre flygtade han öfwer till Sverige, uppehöll sig i Lund och författade der en ironisk skrift, den han till Köpenhamn öfwersände och lät trycka, under titel: Bewiis, at i en monarchist Stat Embeder icke bör bortgives efter de Sbgendes Dueligbed, hwarigenom hans sak än mera öfwarrades och han, i följe af Högste Retts Dom, såld d. 19 Dec. 1800, för alltid öfwerijses utom Danska Kronans länder. Nu tillåt f. d. Kon. Gustaf IV. Adolph honom icke att längre uppehålla sig i Sverige, hwadan han först begaf sig till Hamburg och derifrån till Paris, recommenderad till Bokhandlarne Treuttel och Würk, hwilka togo honom i sitt hus såsom Hofmästare. Sedan han, efter wäl använd flit, så bemägtigat sig franska språket, att han skref det lika rent, som någon insböding, sbretog han sig att i åtskilliga Tidskrifter yttra sitt misnöje deröfwer, att den franska Friheten på stället, icke hade samma härliga utseende, som på öfständig. Då tyfnad i anledning deraf blef honom ålagd öfwer dessa ämnen, wände han hela sin forskning åt Geographien. Han inträdde som medarbetare i ett par geographiska Tidskrifter, blef Secreterare i ett Sällskap, stiftadt till fullkommande af Jordbeskrifningar och utgaf sjeck på egen hand några Werk öfwer denna Wetenskap, som tillerkände honom det berömmet att wara Geographiens representant bland de franske lärde. Dock lade han icke Politiken åsido, utan medarbetade flitigt dels i Journal PEmpire, i la Quotidienne och Journal des Debats, dels i en egen af honom redigerad Tidskrift och serstildt utgifna Werk ödrande Statsförhållanden, i hwilka dock han, i likhet med så många andra af söntida Jacobiner, nu uttalade de mest antiliberala tänkesätt. Detta verkade också, sedan han till Konungen af Danmark dedicerat sin Traité sur la légitimité, considerée comme la base du droit public de PEurope, att hans landsöfwerijsningsdom d. 18 Jan. 1826 upphäfsdes. Tillfredeställelsen öfwer denna honom i fadernestandet wisade utmärkelse njdt han icke länge, ty den 14 Dec. 1826, ättade ett apoplektiskt anfall hans dagar.

Utom de sansculottiskt satiriska Skrifter, hwilka ådrogo honom hans landsöfvgi, har man af Maltbe

Conrad Bruun, på Danska, utgifna tvåanne delar Skaldestycken, bland hvilka isynnerhet Sängen öfver p. N. Bernstorfs och öfver Sten Willefs seger öfver Tripolitanerne räknas såsom något det yppersta Danska poesian i den lyriska arten har att uppvisa. Annars skref han icke blott dansk, utan äfven swenskt och franskt vers, men det hvarmed han egentligen grundat sitt blifwande anseende i den lärda werlden, är Precis de Geographie universelle, Tom. 1-6. (äfven öfversatt på Engelska) och Dictionnaire de Geographie universelle, som wid Författarens döds icke war färdigtryckt. *H-2*

Akustik.
Januari månad.
(Stut fr. N:o 15.)

Den fallna grifstens änga tränger emot oss. Skönhet, hwad är du nu, du hwilken för en stund sedan, så herrligt framstod, tillbedd och beundrad? Hwarest är dina kinders rodnad, wid hwilken hjertat tände sig i lågor? Dina ögons blirtrande ljus, som kunde upplysa en hel asgrund, twinga oss att företa genom floder, flyga öfver de högsta fjellar, gå ned i sjelfwa hafwets djup? Hwarest äro de hådångarne, snön på din barm, liljan på din hand och din fot? Hwarest, natten med sina stjernor i din loft? Rbjert fring läpparne? Mairegnet ur ögonen? Din Kroppys lifliga rörelser? Sängen från din mund, den rbrande, den himmelska, den tusande, den hånryckande, den icke nog hörda? Åt! det är förbi, ja förbi, — din danssal är nu gräffstenen, på hwilken i midnattstunder du med vinden i den hwitaste svepklådnaden swänger om, din theaterbana är en trång kammar, der du i ditt lifs semte akt, lif en Julia, inslunrar för att en gång med morgonens rosor på kinden änyo uppvakna. Andra, yngre, lika glada warelser som du, trampa nu din wäg, för att flyga till samma mål; röra sig efter samma taktis toner, för att änteligen uttrötade, stanna wid din urna. Besynnerliga gästelspel! Ständiga cirkelgång! När blifwer målet fullt för den ewigt hungrande ödden? Dock, hwarthän förirra wi oss? Hulda okända skönhet! Du blommar ännu, gläd dig derät, den flyttar så snart, denna blomstertid, njut den med ostuld. Naturen är en öm moder och i hennes hus äro många boningar, äfwen för dig. *lgm*

Variationer af Swenska folkwisor.
(Fragment.)

Dagen är warm.
Sällan en windkyß,
Swalkande, tryckes på blommornas barm;
Zephyr är trött,
Han som en hind
wyß
Folg öfver ängen, nu hwilar han sött.
Hulda, sitt ner
Här under almen,
Kasta din stöja, och se dig omkring;
Se, hur den ler
Skapelsen all,
men
Du icke, ensam i Skapelsens ring.
"Åt jag will le,
Leta och sjunga,
Allt i minuten förtjusar, om jag
Sigde som de
Dagg på min tunga;
Solen är mächtig och qwinnan är swag."
Bliska dit opp,
Ser du ej druswan
Der mellan löfwen, så blög, furra göm?
"Räskt opp i topp!"
Dröj du på tuswan,
Önola en wisa till druswans beröm.
"Låt mig besinna,
Hwem skall jag finna?
Hwem är den äldste och bäste jag kan?
Wänta — jo, åt!
Gubben Noach!;
War en hedersman.
Åt det war wißt han:
Hwad wore stögtets räddning, om icke för des wäl
Han mera gjort. — Hwad mera? så rågar sondens träl,
Och med förtjusning swarar hwar smäktande själ:
När han gick ur arken,
Planterade han på marken
Wirket win —
Lad min kusin!
Hors hwad han är röd, lifsom druswan ungefär!
Sät dig nu här,
Stilla och fången,
Och för ditt besvär
Dela bär om bär,
Men beta af fången,
Tjuferska! allt will jag dela med dig, både fången och —
"Ty då!"
Wort med små tafarna! tanken är fri, men jag säger
blott — ängen.
Ängen, den ljuswa, den hulda, med dig jag brinner
att dela;
Wore wår äng gemensam, en ros då blefwe hwar
blomma.

Ringaste hallon en drufwa, hwar suet en lossäng
till Noach,
Han, som planterade drufwor och dufwor, kusiner
och winer!

"Nu blir jag ond en stund och puttrar". —

Nå ja, för all del! intet luttrar
En riktig kärlek så som gråt;
Hur swårt, om jemt det wore wåt! —

"Då blir jag god blott i sörretren" —

Du är nu sjelfwa älsfwärdeheten,
Men war så söt och war än sur
En half minut; för myten tur
Gör winstens wärde ringa.

Men, hör du, blott en half minut,

Om du mig ej will twinga

Allt bringa leken sjelf till slut.

Ej käftningen får göra vrut

Men liksom Marva sig beweka.

Så snart en Karl begynner smeka.

Se'n sjunga wi i allsköns frid

En wisa om den hjeltetid

Och om det lilla paret, snälla,

Som Karl och Marva föreställa;

Den hörjar så,

Hör på, hör på:

Herr Weder och liten Kerstin de suto öfwer
bord,

Den älskog wille wi begynna —

"Wänta, min gosse, så bråttom ej haf
Då flyg ej från ämne till ämne;
Stamsfadern waggar ännu på sitt haf,
Wi honom i stället ej lemne."

Gif, Hilda, pardon;

Och genast jag hörjar en variation:

Jag trotsar något hwar,

(Ej lyder nu min wisa,)

Allt lagligen bewisa,

Allt slågtes andre far

En hedersman ej war;

Nej heder

Och seder,

Det war just hans force —

"Hur wet han det? — Kors!

Så okunnig kan hon ej wara.

Det står ju beskrifwet i tio Guds bud,

Allt Noach spatiserade hyggligt för Gud,

När helaste werlden

Den yttersta fården

Till Skeninge, raft mände fara.

"Nå ja, det war sannt!

Nu mins jag det grannt:

Han satt i ett skrin

Bredwid sin kusin,

Och smuttade win

Wid werldens ruin.

Det gällde för dygd

Uti deras dygd.

Men när han steg ur,
Han fann war natur,
Allt regnet, som kommit med senaste flur,
Så wåt och raserad och raft på retur.

Då fyllde han bägaren ända till rand,

Och gidt den högridligt i öfnarnes sand,

Och talte och sade: "I herrar och män!

Om morgon wi segla tillbaka igen.

Straxt blef der ett winberg af hela hans land —

Nej, wänta ett grand:

I heliga händer haf tunga för tand:

Lyck är han gick ur arken

Planterade han, och hwarken

Han gidt eller spillde en droppa på strand.

Du far efter Teucer; — med glaset i hand

Och bygg liksom Noach, så bredbent i sand

Han swigtande höll orationer

Till sina medtagna nationer,

Om morgondagssegling. — "Ja, ja, du har rätt

Mitt minne är kort, fastän godt på sitt sätt.

Herr Teucer war också ett mönster i dygd

Och dito i brygd.

Hans fru hette Porrha,

Hon blandade myrrha

I hans caraffin.

Då tog han sitt glas och sin gyllne kaffin.

Och gaf henne hin,

Och reste med helaste staben till nord

Och lät henne sitta —

På Upsala gården han dukade borden,

Och när det blef qwäll,

I Sigtuna byggde han ett kapell;

Är sjelf kapellan, kapellmästare worden

Hast sent balsamerad. — hans twehöfda lif,

Sig wisar mot owäder för war publik,

Och än han sig framåt, än bakåt sig wänder,

Då klappas publikten i sina små händer.

Nå, nu är du kommen alldeles på tof,

Från Noach till Engelbrecht Wasa — Din tof

Du måste ta åter — för variation

Jag tror, att wi wälja en annan ton.

Hwarthelst du din blick till rynderna kastar

Ett sångens ämne till möte dig hastar:

Solen glimmar blank och trind,

Minsta wind

i fluggorna rastar,

Nickande, tröt,

Dypp som en hind

Flög han på ången, nu somnar han sött — o. s. w.

Rättelser:

2. sid. 1. sp. rad. 3 nedifrån, står: i H; läs: H. 3. sid.
6 sp. rad. 15 uppförån, står: ostare; läs: astonen. 4 sid. 7
sp. rad. 8 står: malinaso; läs: molinaso. 4. sid. 3 sp.
rad. 8 står: ögonen; läs: ägaren. 4 sid. 8 sp. rad. 8 står:
bockande; läs: lockarne.

Stockholm,
Elméns & Granbergs Tryckeri.

Faplerant